Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجيك

Рўзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рўзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РЎЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

9 апрели соли 2003. Чоршанбе № 26 (12869)

Дар фурўш нархи озод. Рўзнома соати 16.00 имзо гардид.

Ҷон Хёрбст:

Мақсади муоҳидаи байналхалқӣ возеҳу равшан аст

Алҳол амалиётҳои ҳарбӣ дар Ироқ давом доранд ва қўшунҳои муоҳидаи байналхалқӣ шаҳрҳои калонтарини онро муҳосира карда, ба зарбаи ҳалкунандаи Ироқ шурўъ намудаанд. Мусоҳибаи мухбири ЎзА Саидмурод Раҳимов бо Сафири Фавқулодда ва Мухтори ИМА дар Ўзбекистон Ҷон Хёрбст ба ин мавзўъ бахшида шуд.

—Асосҳои ҳуқуқӣ барои пеш бурдани амалиётҳои ҳарбии муоҳидаи байналхалқӣ кофианд ва онҳо возеҳу равшан мебошанд,—гуфт сафир.—Соли 1991 байни Ироқ ва СММ ҳуҷҷат дар хусуси мусолиҳа ба имзо расида, амалиётҳои ҳарбӣ хотима ёфтанд. Ҳамон вақт СММ ба Бағдод як қатор талабҳоро пеш гузошт. Яъне мебоист Ироқ бо СММ ҳамкориро ба роҳ монда, аз силоҳи маҳви умум батамом даст мекашид. Баъди ин воқеа Шўрои Амнияти СММ резолютсияи 17-умро нисбати Ироқ қабул намуд. Резолютсияи охирини 1441-уми он чор моҳ муқаддам қабул гардид. Дар ҳамаи онҳо аз Ироқ талаб карда мешуд, ки силоҳпартоӣ кунад. Вале Ироқ талабҳои ягон аз ин ҳуҷҷатро ба ҷо наовард. Чунки мавқеи Ироқ асоси ҳуқуқӣ барои сар кардани амалиётҳои ҳарбии муоҳидаи байналхалқӣ гардиданд. Ва амалиётҳои мазкур барои бесилоҳгардонии Ироқ нигаронда шудааст. Зеро дар бадали дувоздаҳ сол аз силоҳпартоӣ даст накашид. Боз як мақсад аз ин амалиётҳои ҳарбӣ аз озодкунии халқи Ироқ аз режими Саддом Ҳусейн иборат аст.

—Дар арафаи оғозёбии амалиётҳои ҳарбӣ қариб 30 давлат буданд, ки муоҳидаи байналхалқиро ҷонибдорӣ кардаанд. Ба қарибӣ Котиби Давлатии ИМА Колин Пауэлл дар изҳороти худ баён кард, ки алҳол миқдори мамлакатҳое, ки муоҳидаро ҷонибдорӣ мекунанд, аз 60 адад зиёд гардидааст...

—Маълум аст, ки муаммои Ироқ боиси баҳсу мунозираҳои доманадор гардиданд. Аз як тараф ИМА, Британиёи Кабир, Испониё ва дигар давлатҳо ҷонибдори тадбирҳои ҳарбӣ дар бобати бесилоҳгардонии Ироқ буданд. Аз тарафи дигар, як қатор давлатҳо ба муқобили чунин қарор баромаданд.

Вақте ки амалиётҳои ҳарбӣ оғоз ёфтанд, миқдори мамлакатҳое афзуданд, ки мақсадҳои муоҳидаи байналхалқиро то ба охир сарфаҳм рафтанд ва онҳоро ҷонибдорӣ намуданд.

Дар ин бобат ман як ҷиҳатро махсус зикр карданӣ ҳастам: Ўзбекистон ва ИМА дар соҳаи амният ҳамкории пурсамарро ба роҳ мондаанд. Дар ин бобат саҳмҳои президентҳои мамлакатҳоямонро алоҳида қайд кардан лозим меояд. Ақидаҳои Ўзбекистон ва ИМА дар бисёр масъалаҳо ба ҳамдигар монанданд. Ўзбекистон солиёни дароз боз бо терроризми байналхалқӣ мубориза мебарад. Ва дар ин самт бисёр корҳоро дар ҳамкорӣ бо ИМА ба иҷро расонд.

—Ба фикри шумо, дар кадом мўҳлати баъди вожгун шудани ҳокимияти Саддом Ҳусейн дар Ироқ ҷамъияти кушоди демократӣ ба вуҷуд оварда мешавад?

—Мақсади мо возеҳу равшан аст. Мо мехоҳем дар Ироқ баъди вожгун шудани салтанати Саддом Ҳусейн давлати нав, ҷамъияти кушодеро бинем, ки асосашро усулиятҳои демократӣ ташкил медиҳад. Мо тарафдори нигоҳ доштани якпорчагии ҳудуди Ироқ, ҳаёти орому осоиши шаҳрвандони он новобаста аз миллаташон мебошем.

—Дар бораи фаъолияти воситаҳои ахбори оммавие, ки рафти амалиётҳои ҳарбиро равшан мекунанд, чӣ гуфтаниҳо доред?

—Воситаҳои ахбори оммавии як қатор мамлакатҳо нисбати воқеаҳо холисона муносибат намекунанд. Масалан, онҳо саъю кўшиш менмоянд диққату эътибори аҳли ҷамъиятро бештар ба қурбониёни Ироқ аз ҷумлаи шаҳрвандони оддӣ ҷалб созанд. Онҳо аз хусуси сабабҳои асосӣ ва моҳияти масъала чашм мепўшанд. Масалан, қўшунҳои Ироқ дар биноҳое ҷойгир шудаанд, ки дар он аҳолӣ истиқомат мекунанд ва ё беморхонаҳо мебошанд. Аз ин мебарояд, ки худи Саддом Ҳусейн мехоҳад, ки аҳолии оддӣ дар зери бомбаву тирҳо монад. Воситаҳои ахбори оммавии ғайрихолис ба он диққату эътибор намедиҳанд, ки Саддом Ҳусейн аҳолии оддиро ба сифати сипари худ истифода мебарад, занону бачагонро ба дами оташ мепартояд. Полисаи Ироқ бо зўриву таҳдид сарбозонро ба набард тела медиҳад. Зеро Саддом Ҳусейн мамлакатро бо усули террор идора мекунад ва ба он диққату эътибори воситаҳои ахбори оммавӣ суст мебошад.

—Баъди воқеаҳои фоҷиабори 11 сентябр ҷомеаи ҷаҳонӣ муттаҳид гардида, ба муқобили терроризми байналхалқӣ бархост. Лонаи терроризми байналхалқӣ дар Афғонистон вайрон карда шуд. Марҳамат карда бигўед, оё амалиётҳои ҳарбиро дар Ироқ идомаи мантиқии набардҳо дар Афғонистон номидан мумкин аст ва ё онҳо аз ҳамдигар фарқ мекунанд?

—Албатта, набардҳои Ироқ аз Афғонистон фарқ мекунанд. Вале дар айни замон онҳо ҷиҳатҳои монанд ҳам касб кардаанд. Дуруст аст, ки ҷомеаи ҷаҳонӣ баъди воқеаҳои фоҷиабори 11 сентябр дар мубориза ба муқобили терроризми байналхалқӣ муттаҳид гардид. Вале набояд як вазъиятро аз хотир бароварד. Вақте ки дар Афғонистон амалиётҳои ҳарбӣ оғоз ёфтанд, одамон ёфт шуданд, ки дар бораи қурбониҳо дар байни одамони оддӣ ва зарурати қатъ гардондани набардҳо ҳарф заданд. Таъкид карданӣ ҳастам, ки амалиётҳои ҳарбии Ироқ мувофиқи нақша ба рўи об бароварда мешаванд. Вале воситаҳои ахбори оммавии як қатор мамлакатҳо дар ин хусус маълумоти ҳаққонӣ доданро намехоҳанд.

—Дар хусуси гуфтугузорҳо дар ин бобат, ки сабаби асосии ҷанг бар муқобили Ироқ нафт мебошад, чӣ гуфтаниед?

—Онҳо ягон асосе надоранд. Мо хуб медонем, ки нафти Ироқ то чӣ андоза муҳим аст ва он махсусан барои халқи Ироқ аҳамияти калон касб мекунад. Аз ҳамин сабаб ҳодисаҳои оташ задани конҳои нафти Ироқро пешгирӣ мекунем, ки дар он маҳалҳо набардҳо давом доранд. Нафти Ироқ бояд ба халқи он хизмат кунад. Қувваҳои муоҳидаи байналхалқӣ алҳол ҳудудҳоеро таҳти назорати худ гирифтаанд, ки чоҳҳои нафтӣ арзи ҳастӣ мекунанд.

9 апрел—зодрўзи Амир Темур

Анҷумани илмиву амалӣ

Алҳол дар тамоми шаҳру вилоятҳои ҷумҳуриятамон бахшида ба 667-солагии зодрўзи Соҳибқирон Амир Темур анҷуманҳо, шабнишиниҳо, вохўриву мулоқотҳои мухталиф ба амал меоянд.

Яке аз чунин тадбирҳо дар Донишкадаи давлатии ҳуқуқшиносии Тошканд ба амал омад. Дар анҷумани илмиву амалӣ, ки ба мавзўи «Нақши давлати Амир Темур дар таърихи давлатдории ўзбек» бахшида шуд, муаррихон, ҳуқуқшиносон, ҳамчунин профессорону омўзгорони донишкада иштирок намуданд.

Дар анҷуман маърўзаҳои академик А.Асқаров таҳти унвони «Мавқеи Амир Темур дар таърихи ҷаҳон», доктори илмҳои таърих А.Ўринбоев «Давлати Амир Темур ва мақомоти он дар давлатдории ўзбек», доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ Ҳ.Бобоев «Дар тузукоти Темур масъалаҳои давлат ва ҳуқуқ» шунида шуданд.

Дар он фикру мулоҳизаҳо оид ба мақоми Амир Темур дар таърихи ҷаҳон, ҳиссаи беқиёси он дар рушди давлатдории ўзбек, арзишҳои бебаҳои фарҳангу маънавиёти давраи Темур, аҳамияти калони меросе, ки ниёи бузургамон гузоштааст, омўхтану мазмуну моҳияти он, боз ҳам пурзўр гардондани корҳо дар бобати тарғибу ташвиқ кардани онҳо баён гардиданд.

Беҳзод НОРБОЕВ,
мухбири ЎзА.

Фушурдаи хабарҳо

Мониторинги ҳуқуқҳои инсон

Китоб таҳти унвони «Мониторинг прав человека» («Мониторинги ҳуқуқҳои инсон») аз чоп баромад, ки аз маҷмўи мақолаҳо иборат буда, Нашриёти «Ўзбекистон миллий энциклопедияси» онро ба нашр омода сохтааст. Он, ки ба муаммоҳои муҳим ҳуқуқҳои инсон бахшида шудааст, аз ҷониби Ваколатдори Олий Маҷлис оид ба ҳуқуқҳои инсон (Омбудсман) якҷоя бо намояндагии Бунёди ба номи Конрад Аденауэр дар Осиёи Марказӣ, Пажўҳишгоҳи тадқиқотҳои стратегӣ ва байниминтақавии назди Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва Маркази миллӣ оид ба ҳуқуқҳои инсон ба чоп омода гардидааст.

Маҷмўа дар худ маводҳоро бахшида ба масъалаҳои умдаи мониторинги ҳуқуқҳои инсон дар бар гирифта, аз ду қисм иборат аст. Қисми аввал аз маводҳои конфронси байналхалқӣ таҳти унвони «Мониторинги ҳуқуқҳои инсон дар давлатҳои Осиёи Марказӣ дар ҳамоҳангӣ нисбати тамоюлоти умумии озодкунӣ ва инсонпарваронагардонии равандҳои ҷамъиятӣ дар оғози садаи XXI» иборат аст, ки 28 ноябри соли 2002 дар Тошканд ба амал омада буд. Бояд тазаккур дод, ки конфронси мазкур дар бобати ба роҳ мондани ҳамкорӣ ва муовизаи таҷриба байни ташкилотҳое нақши калон бозид, ки дар мамлакатҳои минтақа бо масъалаҳои ҳуқуқҳои инсон машғул мегарданд.

Қисми дуюми маҷмўа масъалаҳои мониторинги ҳуқуқҳои инсонро дар фаъолияти омбудсманҳои Фаронса, Лаҳистон, олимон ва амалиётчиёни Ўзбекистон дар бар гирифта, ба ташкили мониторинги ҳимоя намудани ҳуқуқҳои инсон ва муаммоҳои гузарондани он бахшида шудаанд.

Маълум аст, ки мониторинги ҳуқуқҳои инсон дар бобати ошкор сохтани вазъи ҳақиқии фаъолияти ҳифзи қонуну қоида аз тарафи мақомоти давлатӣ, аз тарафи онҳо роҳ гузоштан ба қонуншиканӣ ва сабабҳои паҳн гардидани онҳо кўмаки калон мерасонад. Китоби мазкурро дар мактабҳои маълумотҳои ҳамагонӣ, оливу миёнаи махсус ва касбу ҳунар ба сифати китоби дарсӣ ҳам истифода бурдан мумкин аст. Агар ба он аз нигоҳи соҳаи байналхалқии ҳуқуқ нигоҳ карда шавад, дар он сурат ҳамчун асос барои гузаронидани семинару конфронсҳо оид ба мониторинги ҳуқуқҳои инсон, муколамаи минбаъда бо давлатҳои минтақа оид ба ин масъала хизмат расонда метавонад.

Зарур меояд маҷмўаи мазкур ба забони давлатӣ интишор карда шавад. Чунки одамон ҳуқуқҳои худро ҳар чӣ бештар донанд, баъзе иллатҳои мавҷуда дар ҷамъият ҳамон қадар тезтар бартараф мегарданд. Алқисса, маҷмўаи мазкур дар бобати аз бар кардани нуктаҳо оид ба ҳуқуқҳои инсон дастуруламали муҳим шуда хизмат мерасонад.

Китоби дарсии имрўза чӣ гуна бояд бошад?

Дар Донишкадаи меъмориву сохтмони Тошканд таҳти васояти Вазорати маълумоти олӣ ва миёнаи махсус нишасти матбуотӣ бахшида ба муаммоҳои таҳияи китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимии авлоди нав ба амал омад. Ва ин масъалаи умда мебошад. Чунки панҷ сол муқаддам дар натиҷаи мониторинг аён гардида буд, ки 13 фоизи китобҳо ба талаб ҷавоб намедиҳанд ва 16 фоизи онҳоро иваз кардан талаб пеш гузошта шуд. Ва меҳнати зарбдорона оғоз ёфта, натиҷаи матлуби худро бахшид. Алҳол 2700 китоб аз нав таҳия гардид. Он чизро ба назар гирем, ки дар донишкадаҳои маълумоти олӣ ва миёнаи махсус алҳол аз рўи 3400 фан дарс дода мешавад, талаб ба китобҳои нав хеле калон аст.

Дар нишасти матбуотӣ аз хусуси эълон кардани озмун дар байни муаллифони китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ, низоми хуб рағбатноксозии меҳнати онҳо бештар ҳарф зада шуд ва таъкид гардид, ки китоби имрўза чӣ гуна шуданаш лозим аст.

Истгоҳи телефон

Дар хоҷагии ширкатии «Зарафшон»-и ноҳияи Олот истгоҳи телефони дорои 300 рақам ба истифода супурда шуд. Корҳои бунёдкорӣ ва васлгариро коркунони Ҷамъияти саҳҳомии «Бухоротелеком» дар фурсати кўтоҳ ба андозаи 10 миллион сўм ба иҷро расонданд.

Ба туфайли асбобу ускунаи замонавии истгоҳ сокинони хоҷагии ширкатӣ бо гўшаву канори дилхоҳи дунё гуфтугузор карда метавонанд.

Маҷмўи варзиш

Дар шаҳри газу нафтҳосилкунандагони Мубораки вилояти Қашқадарё ба сохтмони муассисаву иншоотҳои варзишӣ диққату эътибор пайваста баланд мегардад.

Ба қарибӣ дар ин ҷо маҷмўи варзишии «Ҷавонон» дари худро боз намуд. Ба бунёди он 70 миллион сўм харҷ гардида, 30 миллион сўми на асбобу анҷоми варзишӣ оварда шуд.

5 ҳазор нафар ҷавонписарону духтарони шаҳр акнун бо намудҳои варзиши сабук, дзюдо, футбол, волейбол, баскетбол ва ғайра машғул мегарданд.

Гази табиӣ омад

Аҳолии деҳаи Қароқалпоқи ноҳияи Паркенти вилояти Тошканд аз гази табиӣ баҳра мебардоштагӣ шуданд. Аз он ҷумла, 70 нафар хонадоне, ки дар кўчаи Янги Ҳаёт зиндагӣ мекунанд, тавассути хатти қубури нақли гази 1,8 километра аз гази табиӣ баҳра бардоштанд, ки онро бригадаи бинокориву васлгарии шўъбаи ширкатҳои хоҷагиҳои манзиливу коммуналии ноҳия кашиданд.

Аҳли маҳаллаи «Кулличи» ҳам аз гази табиӣ баҳра бардоштанд. Ба ин ҷо тавассути хатти қубури 1,5 километра «оташи зангорӣ» оварда шуд.

Баробари ин бо ҳисобкунакҳои газӣ таъмин кардани аҳолӣ ҳам суръати баланд пайдо мекунад.

Қасамёди ихтиёриён

48 нафар ихтиёриёни Корпуси Сулҳи ИМА дар маросими қасамёд дар Консерваторияи давлатии Ўзбекистон иштирок намуданд. Онҳо 11 ҳафта ба ин тадбир тайёрии ҳаматарафа диданд. Бояд зикр намуд, ки дар бадали 11 сол беш аз 900 нафар шаҳрванди Амрико дар қатори дигар ихтиёриён дар ҷумҳуриятамон фаъолият пеш бурда, ба беш аз 10 ҳазор талаба аз забони инглисӣ сабақ доданд. Ҳоли ҳозир беш аз 7 ҳазор нафар ихтиёриёни Корпуси Сулҳи ИМА дар беш аз 70 мамлакати ҷаҳон фаъолият пеш мебаранд.

Мақсад аз тадбири мазкур боз ҳам мустаҳкам кардани риштаҳои дўстӣ байни халқҳои Ўзбекистон ва Амрико мебошад.

(Аз рўи хабарҳои мухбирони «Овози тоҷик» ва воситаҳои ахбори оммавӣ таҳия гардидааст).

Дигаргунсозиҳои навбатӣ дар кишоварзӣ

Чӣ хеле ки хабар доред, 24 марти соли 2003 «Дар бораи самтҳои муҳимтарини амиқгардонии ислоҳот дар кишоварзӣ» Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон чоп шуда буд. Мақсад аз ин минбаъда амиқгардонии ислоҳоти иқтисодӣ дар кишоварзӣ, такмил додани муносибатҳои истеҳсолӣ дар деҳот, татбиқ кардани сохтори ташкилии идоракунии истеҳсолоти кишварзии ба усулиятҳои бозаргонӣ мувофиқ, васеъ гардондани мустақилкории истеҳсолгарони маҳсулоти кишоварзӣ ва таъмин кардани ҳифзи боэътимоди ҳуқуқии онҳо мебошанд. Чанд рўз пеш дар Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ўзбекистон бахшида ба моҳияту аҳамият, вазифаҳое, ки мувофиқи Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи самтҳои муҳимтарини амиқгардонии ислоҳот дар кишоварзӣ» дар назди вазорат гузошта шудааст, бо иштироки намояндагони воситҳои ахбори оммавӣ семинар-мунозира ба амал омад.

Дар тадбир қайд шуд, ки рушди шакли иҷоравии амволдорӣ ва низоми хоҷагидорӣ, ки асосашро муносибатҳои шартномавӣ ташкил медиҳад, дар кишоварзӣ яке аз самтҳои муҳимтарини тағйир додани шакли амволдорӣ ва такмил додани муносибатҳои истеҳсолӣ ба ҳисоб меравад. Ҷиҳати манфиатҳои молистеҳсолкунандагони кишоварзӣ — зинаи асосии истеҳсолӣ дар деҳотро боэътимод таъмин кардан шароити иқтисодиву ҳуқуқӣ фароҳам оварда шуд. Фаъолияти корхонаҳое, ки маҳсулотро тайёр ва аз нав кор мекунанд, захираҳои моддиву техникиро расонда медиҳанд, муассисаҳои молиявиву бонкӣ ва дигар ташкилотҳои хизматрасон ба ин мақсад тобеъ гардонда мешавад.

Мувофиқи фармон дар соҳаи кишоварзӣ пешгўии ҳаҷми истеҳсоли пахтаву ғалла ва умуман маҳсулоти кишоварзӣ дар ҷумҳурият ва дар алоҳидагӣ ба минтақаҳо мувофиқи таклифҳои Шўрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва ҳокимиятҳои вилоятҳо муқаррар карда мешавад. Акнун молистеҳсолкунандагони кишоварзӣ зироати кишоварзиро мувофиқи шартномаҳои қарордодии ба имзо расида мустақилона мекоранд. Хоҷагӣ ба натиҷаҳои меҳнатӣ, аз он ҷумла маҳсулоти тайёр кардааш, молу мулк, захираҳои молиявиву моддии аз они худӣ бо хоҳиши худ ихтиёрдорӣ мекунад.

Қайд кардан ҷоиз аст, ки дар фармон чордаҳ-понздаҳ муаммоҳои соҳаи кишоварзӣ ба миён гузошта шудааст. Ба васеъ ривоҷ додани муносибатҳои иҷоравӣ роҳи васеъ кушода мешавад. Аз соли 2004 тамоми хоҷагиҳои ширкативу фермерӣ ба шакли иҷоравии истифодабарии майдони кишоварзӣ гузаронда хоҳад шуд. Хоҷагиҳои фермерӣ чун қоида дар заминаи ширкатҳои зараровар, дараҷаи даромаднокиашон паст ва ғайрипешомадноке, ки барҳам дода мешаванд, созмон меёбанд.

Қитъаҳои замин ба фермерон дар асоси озмун дар пойгоҳи мўҳлати дароз, то панҷоҳ сол ба иҷора дода мешавад. Бар замми ин дар давоми мўҳлати иҷора фермер метавонад қитъаи заминро ба фарзандонаш ё шахсони дигар мерос гузорад. Боз як ҷиҳати хуби фармон дар он аст, ки қитъаи замини ба хоҷагиҳои фермерӣ дода мешуда аз тасарруфи хоҷагиҳои ширкатӣ бароварда мешавад. Яъне, хоҷагиҳои фермерӣ акнун ба фермерон фишор оварда наметавонанд. Чӣ хеле ки мебинем бино ба фармон ба масъалаи ҳуқуқӣ эътибори калон дода шудааст. Бисёр зинаҳо ва сохторҳои зиёдатии фармонфармоиву маъмурӣ ва тақсимотӣ барҳам дода шуда, ба истеҳсолгарони маҳсулоти кишоварзӣ озодӣ фароҳам оварда мешавад.

Хоҷагиҳои фермерӣ барои расонда додани маҳсулоти кишоварзӣ ва гирифтани захираҳои моддиву техникӣ ва хизматрасонӣ бо корхонаву ташкилотҳои маҳсулоттайёркун, хизматрасон бевосита шартнома имзо карда метавонанд. Муносибатҳои меҳнатии байни фермерон ва коркунони кироя, аз он ҷумла аъзои оилаи фермерон мувофиқи қонунгузории ҷории дар амал буда дар асоси шартномаҳои меҳнатӣ ба роҳ монда мешавад. Ин худ аз худ ҳангоми ба синни нафақа расидани коргарони кироя, аъзои оилаи фермерон нафъ мебахшад.

Дар фармон инчунин вазифаҳои вазорату идораҳо, ташкилотҳои вилоятӣ ва ноҳиявӣ дар рушди кишоварзӣ возеҳу равшан нишон дода шудааст. Аз ҷумла, масъалаи куллан азнав баррасӣ намудани низоми идоракунии истеҳсолоти кишоварзӣ бо назардошти аз вазифаи тақсимотгар озод кардани Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об ба миён гузошта шудааст. Вазифаи асосии Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об аз амалӣ гардондани сиёсати ягонаи агротехникӣ, ки ба такмил додан ва рушди устуворонаи кишоварзӣ нигаронда шудааст, такмил додан ва татбиқи технологияҳои замонавии аграрӣ, мутобиқсозии фаъолияти соҳаҳо, зинаҳо ва сохторҳое, ки ба молистеҳсолкунандагои кишоварзӣ дар пойгоҳи усулиятҳо ва механизмҳои бозаргонӣ хизмат мерасонанд, иборатанд.

Дар фармон инчунин мувофиқи тартиби муқарраргардида аз нав таҳия намудани шартномаҳои нави намунавӣ оид ба расонда додани маҳсулоти кишоварзӣ, захираҳои моддӣ ва техникӣ ва хизматрасонӣ пешбинӣ шудааст. Шартномаҳои мазкур бояд на дертар аз як моҳи амалӣ гардондани тадбирҳои агротехникӣ ба имзо расанд.

Аминем, ки фармони мазкур дар барҳам додани монеаҳои сунъии дар роҳи амиқгардонии ислоҳот вуҷуддошта, боз ҳам баланд бардоштани ҳисси амволдорӣ ва афзун гардондани саҳми сектори хусусӣ набзи нав мебахшад. Вайро инчунин дигаргунсозиҳои навбатӣ дар кишоварзӣ гўем хато нахоҳад шуд.

Дар тадбир ҷонишини Вазири кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ўзбекистон Шералӣ Нурматов, директори пажўҳишгоҳи ислоҳоти бозор Расулмат Ҳусанов, ҷонишини сардиректори Маркази илмию истеҳсолии кишоварзӣ Одилҷон Олимҷонов ва кормандони масъули вазорат иштирок карданд.

Шерпўлод ВАКИЛОВ.

19 медали ўзбекистониён

Дар Тирмизшаҳр ба ҳисоб шашумин мусобиқаи байналхалқӣ аз рўи гўштин бахшида ба хотираи Ал — Ҳаким, Ат — Тирмизӣ ва ҷоизаи Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон анҷом ёфт. Бояд тазаккур дод, ки аз 28 медали мусобиқаи мазкур 19 - тояш насиби ўзбекистониён гардид, ки 4- тояш тилло, 4 - тояш нуқра ва 11 - тояш биринҷӣ буданд.

Мусобиқаҳо дар бадали ду рўз дар варзишгоҳи номдори «Алпомиш» ба амал омаданд. Беш аз 190 паҳлавон, ки намояндагони беш аз бист давлати ҷаҳон буданд, дар он иштирок намуданд. Варзишгоҳи «Алпомиш», ки ба 15 ҳазор тамошогар муқаррар гардидааст, дар бадали ду рўз серодам буд.

Аз тими Ўзбекистон Сўҳроб Дўстови сурхондарёгӣ аз рўи вазни 66 килограмм, Исҳоқ Аҳмадови қашқадарёгӣ аз рўи вазни 81 килограмм, Камол Муродови тошкандӣ аз рўи вазни то 100 килограмм ва Абдулло Тангирев аз рўи вазни беш аз сад килограмм соҳиби медалҳои тиллои мусобиқа гардиданд. Намояндаи Бразилия Карлос Эдуардо Хонорато дар вазни 90 килограмм ба ягон кас имконият надод, ки ўро мағлуб созад. Намояндагони Тоҷикистон ва Россия Рустам Боқиев ва Бобомурод Рустамов аз рўи вазнҳои 80 ва 73 килограмм бо медали тилло тақдир гардиданд.

Паҳлавонони туркиягӣ Салим Татар ўғлӣ ба мухлисони соҳаи гўштини ҷумҳуриятамон шинос аст. Ў чандин сол боз дар мусобиқаҳои мухталифи гўштин иштирок намуда, ҳар бор ба Тирмизшаҳр бо нияти ба даст овардани ҷоизаи Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон - автомобили «Нексия» меояд. Ин дафъа низ ў бо паҳлвонони сурхондарёгӣ Абдулло Тангриев, ки алҳол аз баҳори умри худ гули бистумро мечинад, барои ба даст овардани ин ҷоиза мубориза бурд. Вале Абдулло Тангриеви сурхондарёгӣ тамоми маҳораташро истифода бурда, ўро мағлуб сохт.

Ва мусобиқаҳои мазкур дар хотири мухлисони ин намуди варзиш бо шавқовариву пуршиддат гузаштани ҳар як вохўрӣ як умр боқӣ хоҳад монд.

(Паёмнигори худамон).

Ғояи пиёдашудаи Миттеран

Ҳоло чандест, ки дар пойтахти мамлакат ба анҷумани 12-уми солонаи Бонки таҷдид ва тараққиёти Урупо омодагӣ идома дорад ва дар Маркази миллии матбуот, ки бунгоҳи хабарии анҷуман ҷой гирифтааст, ҳоло ҳар ҳафта бо иштироки аъзои ҳукумати Ўзбекистон мулоқоти журналистон баргузор мегардад. Дар ин чанд рўзи охир муовинони нахуствазири Ўзбекистон Рустам Азимов ва Элёр Ғаниев, инчунин ёвари нахуствазир Наримон Манноббеков дар чунин сўҳбатҳо дар алоҳидагӣ рў ба рў омаданд.

Дар ин мулоқотҳо аз ҳар хусус сўҳбат ба амал меояд ва бояд гуфт, ки дар ин чанд соли охир ман гувоҳи ин гуна теъдоди зиёди журналистон дар ин марказ набудам. Мавзўи сўҳбат аз ҳар ҷанба ба сари анҷуман кашида мешуд. Ва аммо ҳоло мехоҳам аз хусуси Бонки таҷдид ва тараққиёти Урупо, ки аз ҷавонтарин бонкҳои ҷаҳон аст, маълумоти мухтасаре бинвисам.

Ғояи созмон додани чунин бонк аз собиқ раиси ҷумҳури Фаронса Франсуа Миттеран меояд, ки пас аз шикасти Девори Берлин, ки Урупоро ба сотсиалистиву капиталистӣ қисмат мекард, роҳбари Фаронса бо эҳсоси ғамхорӣ ва некхамсоягӣ ин фикрро ба миён гузошт, ки ба ин васила ба кишварҳои Урупои Марказӣ ва Шарқӣ кўмакҳои молӣ расонда шавад, зеро барои то ба дараҷаи тараққиёти иқтисодиву иҷтимоии кишварҳои ғарбии Урупо, барои собиқ мамлакатҳои сотсиалистӣ кўмаку вомҳои хориҷӣ зарур буд, ки онҳо аз ҳар лиҳоз бо мамлакатҳои пешқадами қитъаи худ ҳамгароиро ба роҳ гузоранд ва барои ин маблағи зиёде ба кор меомад.

Ҳамин тариқ соли 1990 орзуи неки Миттеран ҷомаи амал пўшид ва дар қадами аввал чанд мамлакати қудратманди ҷаҳон бо маблағгузории худ аз саҳмиядорони он гардиданд. Ва ин ҳафт кишвари сармоядор то ба ҳанўз дар идораи БТТУ курсиҳои соҳибимтиёзро соҳибанд, яъне онҳо овози алоҳидаро доранд. Барои қиёс метавон гуфт, ки намояндаи Швейцария (ҳоло Лоран Гий) овози на танҳо мамлакати худ, балки Ўзбекистону Туркияву Қирғизистону Лихтенштейнро низ намояндагӣ мекунад, гуфтанист, ки ҳангоми қабули кадом як қарор дар шўрои БТТУ бо машварат бо кишварҳои номбурда овоз медиҳад. Ҳамин тариқ, вакили Швейцария дар машварат бо шахсони расмии чаҳор қишвари саҳмиядори бонк (аз Ўзбекистон муовини нахуствазир Рустам Азимов) метавонад ба умури тақсимоти вом таъсири худро дошта бошад.

Дар ҳоли ҳозир 60 мамлакати ҷаҳон ва ду институти маъмуриву молия (Иттиҳоди Урупо ва Бонки сармоягузории Урупо) саҳҳомони бонк мебошанд ва баъзе аз аъзои БТТУ, ки эҳтиёҷ ба вом ва кўмаки он надоранд, зеро худашон ба мамлакатҳои ақибмонда ва рў ба инкишоф вом медиҳанд, танҳо аз девидендҳои он баҳра мебаранд. Мисли ИМА, Ҷопон, Британия, Италия, Фаронса, ки дар идораи бонк соҳибимтиёз ҳам мебошанд, агарчи ба маблағи БТТУ эҳтиёҷе надоранд, дар қабули қарору хулосаҳо вазни худро доранд ва гардиши хазинаи он аз бисёр лиҳоз ба мавқеи онҳо вобаста мебошад.

Гуфта мешавад, ки шаст фоизи маблағи бонк барои сектори хусусӣ муқаррар гашта бошад, боқӣ ба бахши давлат. БТТУ-ро Шўрои коргузорон идора мекунад ва зинаи баъдӣ Шўрои директорон мебошад. Ва Шўрои директорон то 500 ҳазор еврӯро метавонад бидуни қарори зинаи боло барои сармоягузорӣ ҷудо кунад.

Аз бозе, ки БТТУ дар бораи баргузории анҷумани XII-уми солонаи худ дар Тошканд қарор намуд, аз Ўзбекистон 17 ҳайати он боздид кард, ки ҳар яке аз он вазифа ва масъулияти худро дошт. Ва тақрибан ҳамаи ин ҳайатҳо бо ҷараёни омодагӣ ба анҷуман на танҳо ошно мегардиданд, балки бевосита он корҳои зарурино анҷом медоданд. Ҳоло бошад аллакай баъзе аз масъулони анҷуман пурра ба Тошканд омаданд, ки корҳои омодагии онҳо барвақттар шурўъ мегардад.Бо ин тараддуд умуман 50 нафар масъулони анҷуман машғул хоҳанд шуд.

Дар нақшаи анҷуман на танҳо баррасии ҳисоботи фаъолияти бонк, илова бар он семинарҳои тиҷоратӣ низ баргузор мегардад, ки онро ба номи яке аз раисони собиқи БТТУ Делереза ном мебаранд. Дар анҷуман ва бахшҳои он ҳар тоҷир ва ё тадбиркор метавонад ширкат намояд, ки аъзобадалии он баробар ба муодили ҳазор доллари амрикоӣ мебошад.

Навбати XII-уми анҷуман ба Тошканд ба ҷои Лондон дода шудааст. Тибқи қоидаи роиҷи БТТУ солдармиён анҷумани солонаи он дар қароргоҳаш (Лондон) бояд барпо шавад ва ин дафъа ин қоида сарфи назар гардида, пойтахти Ўзбекистон ба чунин ифтихор мушарраф гардид.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

European Bank
for Reconstruction and Development

BUSINESS FORUM
TASHKENT 4-5 MAY 2003

Ба пешвози иҷлосияи Олий Маҷлис

Бо назардошти дигаргуниҳо

Имрӯзҳо дар шароити иқтисоди бозаргонӣ пешгирӣ кардани муфлисшавии корхонаҳо, ташкилотҳо, муассисаҳо, истифода бурдани тадбирҳои санатсия, ҷустуҷӯ намудани роҳҳои аз нигоҳи молиявӣ солимгардонӣ масъалаи ниҳоят умда аст. Чунки корхонаҳову муассисаҳо ҳар чӣ қадар аз ботлоқи муфлисӣ бештар халос шаванд, он қадар пеш аз ҳама бахри манфиати ҷамоаи онҳо, баъдан бар нафъи ҷамъият мебошад. Пеш аз ҳама тамоюлоти норозигӣ аз ҷамъият решакан гардида, дар бобати таъмини ба даст овардани комёбиҳои нав ба нав нақши калоне мебозад.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён меояд. Муфлисӣ худаш чӣ гуна мафҳум аст? Ва агар лоиҳаи Қонун «Дар бораи муфлисӣ»-ро мутолиа намоед, ҷавоби саҳеҳ мегиред. Муфлисӣ ин маънои аз нигоҳи иқтисодӣ ночиҳоро дошта, пурра ҷавоб гардонидани тадбиргар ва ё шахси ҳуқуқиро ба талабҳои қарздиҳандагон ва ё вомгузорандагон, бе тавӣн пурра надодани андозро ба буҷаи дигар пардохтҳои ҳатмиро дорад. Яъне ташкилот, муассиса ва ё шахс барои идоракунии комилии иқтисодӣ имконият надорад.

Бо назардошти ана ҳамин нуктаву вазифаҳои нав дар доираи арзи ҳастии иқтисоди бозаргонӣ ва масъалаи ҳаётан муҳим Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои ислоҳоти иқтисодӣ ва тадбиргарӣ лоиҳаи нави Қонун «Дар бораи муфлисӣ»-ро таҳия намуда, дар иҷлосияи гузаштаи дахуми Олий Маҷлис ба муҳокимаи вакилони халқ дар қироати аввал гузошт. Вакилони халқ парлумон онро ҳаматарафа муҳокима намуда, бисёр фикру мулоҳизаҳои хешро баён карданду Олий Маҷлис онро дар қироати аввал маъқул донист ва таклиф пеш гузошт, ки он бори дигар аз нав дида баромада шуда, боз ҳам пухтатар таҳия гардад. Чунки он мебояд дар шароити нав арзи ҳастӣ намояд.

Бояд тазаккур дод, ки қонун дар бобати муфлисӣ аз ин панҷ сол муқаддам қабул гардида, вазифаи худро хуб ба иҷро расонда, ба пешрафти иқтисодиёти мамлакатамон кӯмаки калон расонд. Вале баробари пеш рафтани ҳаёт, ба амал омадани дигаргуниҳои азим бисёр бандҳои он кӯҳна гардида, аз талаби давру айём ҷафо мондааст. Аз ҳамин сабаб лоиҳаи қонуни нав дар қироати аввал иборат аз 13 бобу 194 модда ба муҳокимаи вакилони халқ гузошта шуд. Баъди баён кардани фикру мулоҳизаҳои серуморӣ вакилони халқ, мутахассисон он аз нав таҳрир гардида, бо дурдонаҳои халқӣ ғанӣ гардид. Кумитаи Олий Маҷлис оид ба масъалаҳои ислоҳоти иқтисодӣ ва тадбиргарӣ дар қироати дуюм ба муҳокимаи вакилони халқ пешкаш менамояд ва дар бобати барҳам задани баъзе муаммоҳо аз хусуси ҳимоя намудани ҳуқуқҳо ба манфиатҳои қонунии идоракунандагон беруна ба шахсони бозӯтимод нақши калон бозида, нуқсонҳои оиди таҳсили қарздиҳандагон аз ҳисоби амвол, ки он ақсар вақт боиси сар задани низоъҳо ҳам мегардид, бартараф месозад.

Агар аз хусуси навгонии лоиҳаи қонун ҳарф задан бошем, мебояд саравал оиди кушодани парвандаҳои ҷиноӣ ҳарф занем. Агар шахсони ҳуқуқӣ ба андозаи 500 карат ҳаҷми музди ҳадди ақалли меҳнат қарздор бошанд, дар он сурат парвандаи ҷиноӣ кушода мешавад. Нисбати шахсони ҷисмонӣ ин нишондиҳанда ба андозаи 30 карат ҳаҷми музди ҳадди ақалли меҳнат муқаррар гардидааст. Қарздории аз он нисбатан пасттар дар муносибатҳои байниҳамдигарӣ ҳалли ҷорӣ фасл мегардад.

Навгонии дигар ин ба кадом мӯҳлат қарздор будану баргардонда додани он алоқаманд аст. Пештар он шаш моҳ муқаррар гардида буд. Дар лоиҳаи қонуни нав он ин тавр тавзеҳ ёфтааст: «Агар ӯҳдадории даҳлдор ва ё вазифаи дигари иҷборӣ пардохтӣ дар бадали се моҳ аз тарафи қарздор иҷро нагардад, дар он сурат, он ҳамчун аломати муфлисӣ арзёбӣ карда мешавад». Аз ин мебояд, ки баъди қабули қонуни мазкур чӣ шахсони ҳуқуқӣ ва чӣ шахсони ҷисмонӣ баъди адо накардани ӯҳдадориҳои худ муфлис эълон карда мешаванд.

Навгонии дигар дар назорати санатсияи судӣ мебошад. Мақсад аз он пешгирӣ кардани қонуншиканӣ то маркази дида баромадани парвандаҳо дар суди хоҷагидорӣ мебошаду бешак дар бобати бартараф сохтани муаммоҳои иловагӣ дар соҳаи муфлисӣ имкониятҳои иловагиро фароҳам меоварад.

Боз як нуқтаро алоҳида зикр кардан лозим меояд. Қарздор шудан мумкин, вале онро сари вақт напардохтан оқибатҳои гарон овардашаш муқаррар аст. Чунки дар лоиҳаи қонуни нав чораҳои сахти ҷазо муқаррар гардидаанд, ки аз он на танҳо шахсони ҳуқуқӣ ҷисмонӣ, балки ҷамоа, хешу пайвандон ҳам зарари калон дидани мумкин аст. Аз он ҷумла, дар моддаи 27-уми лоиҳаи қонуни нав мафҳуми «Шахсони манфиатдор» тавзеҳ дода шудааст. Шахсони манфиатдор аз он ҷумла, масалан, нисбати шахси ҷисмонӣ хешу ақрабоӣ ҳам маънидод гардидааст. Ин чунин маънӣ дорад, ки агар тадбиргар, соҳибкор ва ё шахси инфиродӣ қарздор гардад, дар он сурат на танҳо худ аз байн, балки хешу ақрабоӣ ҳам зарари калон диданаш мумкин аст.

Лоиҳаи қонун ҳамчунин ҷавобгарӣ барои ғайриқонунӣ вогузоштани амвол ба шахси дигар, хатту ҳаракатҳои барқасдона, ки барои сар задани муфлисӣ гардидааст ва дигар нуқтаҳои муҳимро дар бар гирифтааст.

Алқисса, гуфтан мумкин аст, ки лоиҳаи Қонун «Дар бораи муфлисӣ» бо назардошти дигаргуниҳои азими ҷамъиятӣ, тамоми ҳолатҳое таҳия гардидааст, ки дар ҳаёти рӯзмарраамон дучор шуданашон мумкин аст.

Абӯтолиб МАҲКАМОВ,
унвонҷӯи илми иқтисод.

Ду хабар

Боз як корхонаи муштарак

Боз як корхонаи муштараки вилояти Навоӣ дари худро боз намуд. Дар корхонаи мазкур, ки дар ноҳияи Конимех бо шарикони чинӣ созмон дода шудааст, халтаҳо аз пардаи сунъӣ омода мегардад. Иқтидори солонаи он даҳ миллион дона халта мебошад.

Корхона заводҳоӣ, аз қабили «Навоиазот», «Навоидонмаҳсулотҳои», «Қизилқумсемент» бо маҳсулоти зарурӣ таъмин месозад.

А.НАЗАРОВ.

Корхона муқтадир мегардад

Корхонаи муштараки «Бестекс» оид ба истеҳсоли ресмонҳои пахтагин дар заминаи истеҳсолоти ресандагии Ҷамъияти саҳҳомии «Бешариқтекстил» бо кӯмаки шарикон аз ширкатҳои олмониву туркиягӣ созмон дода мешавад. Он соле 6800-тонна калобаи пахтагинро тайёр карда, 80 фоизашро содир мекунад.

Баробари ба фаъолият шурӯъ кардани корхона 350 нафар бо шуғли доимӣ фаро гирифта мешаванд.

М.КАРИМҶОН.

12 соли мӯъҷизавӣ

Дар хизмати халқу Ватан

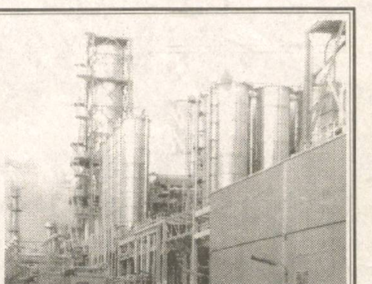

Охири соли 2001 сарвари давлатамон дар нишасти матбуотӣ бахшида ба кушоиши Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан гуфта буданд, ки «Ин корхонаи нодир, ки дар саросари ИДМ назире надорад, бахри манфиатҳои халқамон, Ватанамон хизмат мекунад». Ҳақиқатан ҷамоаи меҳнатии он аз дастовардҳои замонавии илму техника васеъ истифода

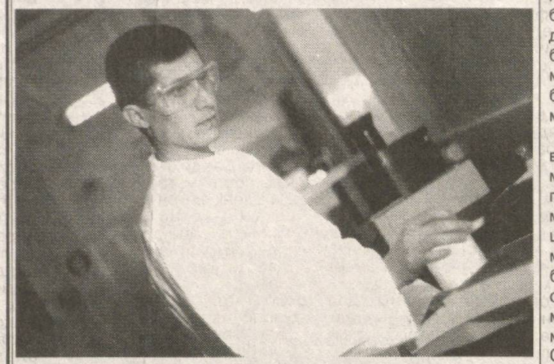

бурда, комёбиҳои меҳнатии худро пайваста баланд бардошта, барои пешрафти иқтисодиёти мамлакатамон саҳми калон мегузорад.

Пеш аз он ки дар бораи фаъолияту аҳамияти ин корхона ҳарф занем, мебояд аз таърихи созмонёбии он мухтасар иттилоъ диҳем. Дар он сурат то чӣ андоза аҳамияти калон доштани ин маҷмӯи нодири газу кимёро дарк менамоем.

Корхонаи мазкур дар шафати ноҳияи Ғузори вилояти Қашқадарё қад кашидааст ва 20 декабри соли 2001 ба фаъолият шурӯъ намудааст ва боигарии воҳаи Қашқадарё—газу нафтро аз нав кор карда, аз он маҳсулоти мухталиф тайёр мекунад.

Ба ҳамагон маълум аст, ки Қашқадарё кишвари назаркардаи Оллоҳ мебошад ва ин суханонро беҳуда ба забон намегирем. Вай ба саросари ҷаҳон бо сарватҳои ноёби худ ва пеш аз ҳама бо захираҳои бузурги ашёи хом—нафту газ маълуму машҳур аст. Тасдиқи равшани фикри мазкур ҳамин мебошад, ки алҳол 88 фоизи газе, ки дар мамлакатамон ҳосил мегардад ва 92 фоизи нафте, ки дар Ӯзбекистон истихроҷ мешавад ба вилояти Қашқадарё рост меояд. Дар ин ҷо ҳамчунин конҳое ба назар мерасанд, ки дар дигар маҳалҳо дучор омадан мумкин нест. Масалан, конҳои дорои гази этани баландсифат кам ба назар мерасанд. Дар вилояти Қашқадарё ин конҳо мавҷуд аст. Азбаски дар саноати ҷаҳонӣ имрӯз ба технологияҳои нави замонавӣ мегузаранду усулҳои навтарини истеҳсолотиро истифода мебаранд, этан ҷузъи асосӣ дар бобати ҳосил кардани намудҳои мухталифи маҳсулоти кимё, аз он ҷумла полимеру қатронҳо мебошад. Ва он чиз, ки ин манбаи ашёи хоми нодир маҳз дар воҳаи Қашқадарё, сарзамини Шӯртан мебошад, дарҳақиқат, барои мо тӯҳфаи гаронбаҳои табиат ба ҳисоб меравад.

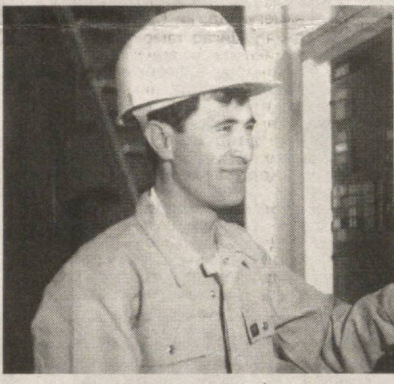

—Мо, авлоди имрӯза, гувоҳ бар он гардидем, ки чӣ тавр орзуҳои ниёконамон, ки дар ин дашти нопайдоканори воҳаи Қашқадарё зиндагӣ доштанд, ҷомаи амал пӯшид. Чӣ тавр сарватҳои бебаҳои ин кишвар бахри манфиати давлату халқамон хизмат мекунад,—гуфт ҳангоми сӯҳбат бо мо муҳандиси калони лабораторияи марказии Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан Ботир Маллаев.—Бо фахру ғурур гуфта метавонам, ки иншооти бузурги Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан, ки дар мавзеъҳои дашти Ғузор қад кашидааст, ба туфайли қуввваву ғайрат, ташаббускорӣ ва нерӯи интеллектуалии халқамон қад кашидааст ва дар он саҳми ҷавонон ҳам хеле калон аст. Ва ин корхонаи замонавие, ки алҳол маҳсулот медиҳад, боз як тасдиқи равшани фикри мазкур мебошад.

Ҳақиқатан, корхонаи мазкур ҳам замонавиву ҳам муқтадир аст. Дар бадали сеюним сол дар майдони беш аз 150 гектар сохта шудааст. Якуним ҳазор воҳид техникаи мухталиф, 7,5 ҳазор нафар коргару хизматчиён, бинокорону васлгарон араќи ҷабин рехтанд. Барои ба вуҷуд овардани асосҳои технологии корхона ба андозаи 657 миллион доллари ИМА корҳо, барои ба вуҷуд овардани инфрасохтор бошад, 328 миллион доллар маблағ харҷ гардид. Ва худи ин далелҳо аз ҳаҷми бузургу миқёси доманадори ин сохтмони муқтадир гувоҳӣ медиҳанд. Дар айни замон барои бунёди корхона истифода бурдани 4,5 ҳазор конструксияи маъданӣ, дигар таҷҳизоту маводи мураккабро тасаввур кардан кори он қадар осон нест.

—Ман низ дар сохтмони корхонаи мазкур иштирок кардам ва алҳол дар сехи истеҳсоли пардаҳои сунъӣ оператори мошин шуда кор мекунам,—мегӯяд Сайдулло Ҳаитов.—Тадбиргарон ва сиёсатмадорони хориҷӣ эътироф мекунанд, ки дар мамлакати мо ба рӯи об баровардани сиёсати дарҳои кушод ба созмон додани чунин корхонаҳои муқтадир мусоидат мекунад. Аз он ҷумла, филфавр қабул гардидани қарор дар бобати сохтани маҷмӯи газу кимёи Шӯртан боиси дар фурсати кӯтоҳ сохта, ба истифода супурдани он гардид. Аз ҳама муҳимаш, дар бобати амалӣ гардондани лоиҳаи мазкур фирмаву консернҳо ва корпоратсияҳои номдор аз ИМА, Ҷопон, Олмон, Куриё, Итолиё, Канада, Россия иштирок намуданд. Азбаски сохтмон сари вақт бо маблағ, масолеҳу маводи зарурӣ таъмин гардид, дар фурсати кӯтоҳ ба истеҳсоли маҳсулоте шурӯъ намуд, ки дар бозори дохилаву беруна талабгорони зиёде доранд.

—Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан барои шукуфонии минбаъдаи саноати мамлакатамон такони нав бахшид гӯем, ягон муболиға намегардад,—ба сӯҳбат ҳамроҳ шуд муҳандиси ҷавон Улуғбек Раҷабов, ки дар лабораторияи кимёи маҷмӯи мазкур кор мекунад.—Ва онро далели мазкур ҳам собит мекунад. Корхонаи мо дар бадали сол 125 ҳазор тонна полиэтилен, 137 ҳазор тонна гази моеъе, ки дар бозори ҷаҳонӣ талабгорони зиёд дорад, 130 ҳазор тонна конденсати сабук, 4,2 миллион метри мукааб газ ва чор ҳазор тонна олтингӯгирд истеҳсол мекунад. Махсули дасти коркунони мо ба афзудани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот дар корхонаҳои саноати пахта, тайёркунии қатронҳо, пардаҳои сунъӣ, кабел, маводи молпечонӣ низ кӯмаки калон мерасонад.

Ба ин фикр ҳаминро илова кардан мумкин аст, ки корхонаи мазкури замонавӣ барои рушди корхонаву технологияҳои замонавӣ, тадбиргарӣ, соҳибкории хурду миёна, ба вуҷуд овардани коргоҳҳои нав барои теъдоди сершумори одамонамон заминаи мустаҳкам ҳам гардид. Аз ҳама муҳимаш, корхонаи мазкур ашёи хоми полиэтиленро барои саноати мамлакатамон, ҳамчунин шарикони хориҷи наздику дур ниҳоят зарурро истеҳсол мекунад. Ашёи хоми полиэтиленӣ, пардаҳои сунъӣ, гази моеъ, қубурҳо барои хатҳои нақли газу об, дигар воситаҳои сершумори техникӣ, масолеҳи таъиноти рӯзгор низ бештар истеҳсол мешавад ва дар бобати баланд бардоштани нерӯи иқтисодии давлатамон саҳми муносиб мегузорад.

Боз як далелро алоҳида зикр кардан лозим меояд. Дар ҷаҳон конҳои газе кам ба назар мерасанд, ки дар таркибашон этан доранд. Ва дар Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан онро тайёр мекунанд, ки баробари фурӯхтани ин сарвати табиии нодир ҳамчун ашёи хом маблағи зиёд ҳосил мегардад, онро аз нав кор карда, маҳсулоти тайёр ҳам гирифтан мумкин аст. Оқибат, он ба бозори дохилаву беруна роҳ пеш мегираду дар бобати мустаҳкам кардани равобит бо мамлакатҳои ҷаҳон нақши муҳиме мебозад.

—Сохтмони ин корхонаи бузурги саноатӣ ва алҳол бомуваффақият фаъолият пеш бурдани он бори дигар намоиш дод, ки ҷавонони Ӯзбекистон на танҳо ба сохтани чунин иншооти бузург, балки идораи технологияҳои мухталифи мураккаб ҳам қодиранд,—мегӯяд оператори мошини ресандагии сехи пардаҳои сунъӣ барои эҳтиёҷи худии Маҷмӯи газу нафти Шӯртан Шерзод Расулов.—Ва он неъмати бузурги истиқлолият аст. Чунки мо аз таърих хулосаи дуруст бардошта, имкониятҳоеро, ки истиқлол фароҳам овардааст, воло арзёбӣ мекунем ва алҳол тамоми қуввваву дониш ва малакаи худро бахри пешрафти кор сафарбар месозем.

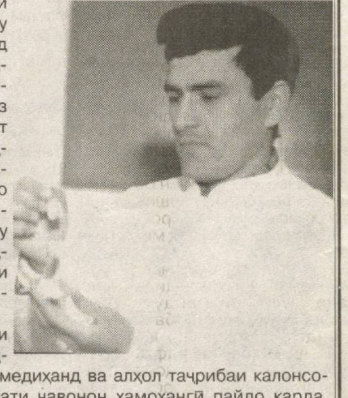

Оре, ҷавонон қувваи асосии кории ин маҷмӯи нодирро ташкил медиҳанд ва алҳол таҷрибаи калонсолон бо ғайрату шуҷоати ҷавонон ҳамоҳангӣ пайдо карда, асоси ба даст омадани комёбиҳои нав ба нав мегардад. Дар айни замон фароҳам овардани шароити хуби меҳнату истироҳат ҳам аҳамияти калон касб мекунад.

Чунки ба ҳамагон аён аст, ки дар шароити мураккаби иқлими Қашқадарё зиндагӣ ва кор кардан он қадар осон нест. Аз ҳамин сабаб шаҳрча барои коргарони шӯртанӣ мувофиқи талабҳои аз ҳама замонавӣ сохта шудааст. Онҳо ҳарҷиҳата қулаю зебоянд. Ҳамчунин кӯл сунъӣ ба вуҷуд оварда шудааст. Минтақаи сабзи майдони умумиаш 320 гектар ба дашти пештар синабирён ҳусни тамоман нав бахшидааст.

Алқисса, дар мобайни дашт корхонаи муқтадир қад кашидааст. Ба туфайли саъю кӯшиш, ташаббускорӣ, мардонагӣ ва саховатқалбии мардуми ин воҳа, ки аз бисёр озмоишҳо гузашта, обутоб ёфтаанд, ин сарзамин бо корхонаи муқтадири худ ба шаҳри зебову калон мубаддал мегардад. Ва онро тамошо карда, ба чашмонатон бовар намекунед, ки дар фурсати кӯтоҳ ин маскан, ки якчанд сол муқаддам даштту биёбон буд, алҳол ободу хуррам гардидааст. Ва он аз ҷиҳати инфрасохтори худ, дараҷаи хизмат аз шаҳрҳои калон мондание надораду бахри бахту саодати инсон хизмат мерасонад. Ҷомеаи аҳли маҷмӯи газу кимёи Шӯртан аз ӯҳдаи вазифаҳои пешгузошта мебарояду бо ҳамин бахри манфиатҳои халқу Ватанамон хизмати шоистае мекунанд.

Т.ТУРСУНОВ.

Дар суратҳо: 1. *Муҳандиси калони лабораторияи марказӣ* ***Ботир Маллаев. 2. ва 3.*** *Операторон* ***Сайдулло Ҳаитов*** *ва* ***Шерзод Расулов*** *дар сари кор.* ***4.*** *Яке аз шабакаи истеҳсолии Маҷмӯи газу кимёи Шӯртан.* ***5.*** *Муҳандиси кимёгар* ***Улуғбек Раҷабов****.*

Аксбардор: Рашид СОДИҚЗОДА.

Ярмаркаи савдо

Дар бинои тарабхонаи «Мадина»-и шаҳри Янгийӯли вилояти Тошканд савдо-ярмаркаи вилоятии корхонаҳое кушода шуд, ки бо истеҳсоли молҳои ниёзи мардум машғуланд. Дар он корхонаҳои калонтарини саноатӣ, субектҳои соҳибкории хурду миёнаи вилоят, иттиҳодияҳои ҷумҳурии «Маҳаллий саноат», «Ӯзбекенгилсаноат», «Ӯзбекчармпойабзали», «Ӯзбек ипаги» ва дигар корхонаҳои савдову саноатӣ новобаста аз шакли моликият, фирмаҳои хусусӣ, тадбиргарони инфиродӣ иштирок доранд.

Савдо-ярмаркаи умдафурӯшиву чаканафурӯшии вилоят то 13 апрел давом мекунад.

Б.ҒОИБНАЗАР.

Оилаи хушбахт

Дар деҳаи Ӯхуми ноҳияи Фориш Рӯзмонбобо Ширинови 80-сола бо завҷаи меҳрубонаш Рӯзигулмомо хушбахтона умр ба сар мебаранд. Пирони зиндадил 11 нафар фарзанд—8 писар ва 3 духтарро ба камол расондаанд, ки ҳар кадоми онҳо дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ фаъолона иштирок доранд. Ба ҳисоби набераю абера баъзан худи бобову момо намерасанд. Наберaҳо 106 ва аберaҳо 23 нафаранд. Магар ин хушбахтии оила нест?!

Писарон Шодмон, Аҳмад, Мӯъмин, Шоҳмурод, Неъмат, Комил, Зиёд, Раҳмат дар хоҷагиҳои ноҳия фаъолият доранд. Шодмон солҳои тӯлонӣ ба хоҷагии ба номи Охунбобоев роҳбарӣ кард.

Алҳол се нафар писарони оилаи хушбахт фермер мебошанд. Онҳо бахри фаровонии дастархони аҳли меҳнат мекӯшанд. Ҳар сол маҳсулоти зиёди хоҷагии қишлоқ расонда ба ҳурмату эҳтироми умум сазовор мегарданд.

Рӯзмонбобо ба пирию рондани гашти нафақахӯрӣ нигоҳ накарда дар деҳаи Ӯхум боғ барпо кардаанд, ки алҳол ба он писарашон Раҳматулло, ки омӯзгор аст, нигоҳубин мекунад.

Инак, аз умри бобарака самараи меҳнати ҳалоли пирони зиндадил Рӯзмонбобо ва Рӯзигулмомо ҳама ҳавас мекунанд. Бошандагони деҳаи Ӯхум, бахусус шӯрои қишлоқи «Ёркин» ҳама оилаи Шириновҳоро оилаи ибратбахш медонанд.

Э.САИДОВ.

Мусоҳиба

Дар роҳи комёбиҳо

Кишоварзони ноҳияи Сариосиё дар ҷумҳурӣ ва вилояти Сурхондарё дар боби ғаллакорӣ, пахтакорӣ ва зироаткорӣ намунаи ибратанд. Дар ин навоҳӣ ҳосилнокӣ низ хеле баланд аст. Хоҷагии ширкатии ба номи Искандар Диёров соли гузашта аз ғалла ва пахта ҳосилнокиро аз ҳар гектар ба 50 сентнерӣ расониданд. Хоҷагии номбурдаро марди заҳматпеша, роҳбари чашми кордон Султонмурод Сатторов сарварӣ мекунад. Султонмуродака тамоми фаъолияти меҳнатиашро дар ин хоҷагӣ гузаронида, дар байни кишоварзон ба обрӯву эътибори калон соҳиб аст.

Хизмати шоёни ин марди хоксору меҳнатқаринро ба инобат гирифта, соли 2002 ба муносибати 11-солагии мустақилияти ҷумҳурӣ мувофиқи фармони Президенти кишварамон И.А.Каримов бо ордени «Эл-юрт ҳурмати» тақдир гардид. Паёмнигори мо бо раиси хоҷагии ширкатии ба номи Искандар Диёров Султонмурод Сатторов мусоҳиб гашт:

—Султонмуродака, шуморо ба муносибати ин мукофот аз номи хонандагони рӯзнома табрику муборакбод мегӯем.

—Ташаккури зиёд. Гумон мекунам, ки ин мукофот мукофоти ҳамаи кишоварзони хоҷагии ширкатии мост. Барои ба ин комёбиҳо мушарраф гаштан кишоварзони мо шабро шабу рӯзро рӯз нагуфта заҳмат кашиданд. Бесабаб нест, ки мегӯянд «меҳнат кунӣ роҳат мебинӣ».

Шояд шумо суол кунед, ки сирри пешравиҳои мо дар чист? Ин ҳама комёбиҳо аз меҳнати ҳалоли деҳқон вобаста аст. Мо ягон сиру асрор надорем. Сири мо дар он аст, ки кишоварзони хоҷагӣ ҳар як корро дар вақту соаташ мекунанд. Масалан, соли гузашта шудгорро аз ҳама пеш дар ноҳия анҷом додем. Ғалларо аз ҳама пеш то моҳи ноябр хушсифат кошта сабзондем. Аз ғалла ҳосили хуб ба даст овардем. Ҳосилнокиро аз ҳар гектар ба 50 сентнерӣ расонидем. Ба ҷои 770 тонна 900 тонна ғалла супоридем. Иҷоракорон Равшан Муродов, Убайдулло Раҳимов, Ҷалолиддин Раҳимов, Нурмаҳмат Холмаҳмадов аз ҳар гектар зиёда аз 60 сентнерӣ ҳосил ба даст оварданд.

Соли гузашта барои пахтакорон соли душвор буд. 5 апрел жолаи зиёд борида беш аз 150 гектар замини пахтаро дубора кишт намудем. Пахтаро мунтазам парвариш намуда беш аз 500 тонна «тиллои сафед» супорида, ҳосилнокиро ба 50 сентнерӣ расонидем. Соли гузашта иҷоракороне буданд ки аз ғунучини пахта зиёда аз 300 ҳазор сӯм ба даст оварданд. Беш аз 500 тонна ғалларо ба иҷорачиён, оилаҳои мӯҳтоҷ бепул тақсим намудем. Хоҷагӣ аз иҷоракор ва аъзоёнаш қарздор нест.

—Раиси мӯҳтарам, мегӯянд, ки хоҷагии шумо солҳои пеш чорвои зиёд дошта, аз он фоидаи калон ба даст меовардааст?

—Бале, чорво яке аз манбаи даромад ба ҳисоб меравад. Соли гузашта оиди зиёд гардонидани саршумори чорво қарори ҳукумат дарҷ гашт. Барои ин рушди чорво дар ин бобат мо чораву тадбир андешида онро дар садорати хоҷагӣ муҳокима намудем. Хоҷагии мо беш аз 4700 сар меш, 2500 сар буз, 54 асп дорад.

Соли гузашта аз ҳар меш 92 сар барра, аз ҳар сад сар буз 100 сарӣ бузғола гирифтанд. Махсусан сарчӯпонҳо Меликмаҳмад Хушмаматов, Чорӣ Қурбонниёзов, Дониёр Мирзоев имрӯзҳо барои солиму фарбеҳ баровардани гӯсфандон кӯшишу ғайрат мекунанд.

— Орзуву ниятҳои шумо дар соли кунун?

— Умед дорем, ки имсол низ барои кишоварзон соли бобарор меояду дастурхони ҳама пур аз нозу неъмат мешавад. Мо низ ният дорем, ки ба муваффақиятҳои калон соҳиб мегардем. Боварӣ дорам, ки осмонамон софу беғубор, халқамон озоду обод мегардад.

Мусоҳиб Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

Дар ҳавои сулҳ

Он чизе, ки ду нафар журналисти Ӯзбекистон дар Афғонистон мушоҳида намудаанд, дар телеклуби «Бунёдкор» бо ҳамкасбони худ бо ҳам диданд.

Радиожурналист Ойимхон Бобоҷонова ва фотожурналист Корен Агамён бо кӯмаки Бунёди Сорос ба Афғонистони ҷангзада фиристода шуда буданд, ки дар шаҳрҳои Мазори Шариф, Қалъаи Ҷангӣ ва Донишгоҳи Балх мушоҳидаҳои худро ба навори фото ва видео бардоштаанд.

Аз ин филми кӯтоҳ ва теъдоди начандон зиёди аксҳо ба назар мерасад, ки ин мамлакат дар ин бист соли охир аз дунёи берун фарсаҳҳо дар канор монда, аз тамаддуни муосири башарӣ ақиб мондааст.

Ҳамзамон халқи ҷафокашу болшикастаи Афғонистон дар ин солҳои охири сафобахш кам-кам ба заҳмату ҳаёти осуда унс гирифта, ба бунёд сохтану офаринишҳо роҳ пеш мегирад ва ин нишонаҳои хушбинӣ дар аксҳои Агамён низ ба тасвир омадаанд.

Т.ХОВАРӢ.
Суратгир: В.ГРАНКИН.

Саховати тадбиргар

Дар деҳаи Бесӯхта дар заминаи хоҷагии ширкатии «Янги турмуш»-и вилояти Бухоро Маркази фарҳангиву варзишии «Атобобо» ба фаъолият шурӯъ намуд, ки аз пасандози шахсии тадбиргар Бахтиёр Отамуродов сохта шудааст.

Дар марказ кулли шароит барои машғул шудан бо варзиш фароҳам оварда шудааст. Акнун ба бачагони деҳот имконият фароҳам омад, ки вақти холии худро самаранок гузаронанд. Ба ҷуз ин дар маркази мазкур сартарошхона, ҳаммом, мағозаи универсалӣ ва қаҳвахонаи на он қадар калон арзи ҳастӣ мекунаду имконияти ба шуғли доимӣ фаро гирондани даҳ ҳамдеҳаи Отамуродовро фароҳам овард.

—Соли оянда сехи титкунии пахтаро ба истифода супурданиам,—мегӯяд Б.Отамуродов.— Баъд боз даҳ нафар ҳамдеҳаам бо шуғли доимӣ фаро гирифта мешаванд.

А.АВЕЗОВ.

Ба муносибати 667-умин солгарди Амир Темур

Амир Темур. Ҳаёти баъд аз марг

(Давомаш. Аввалаш дар шумораҳои гузашта)

Дар шумораи гузашта хондед, ки Соҳибқирон дар бозор бо Барокхони хирмансӯз вохӯрд. Мардуми бозор гуфтанд, ки ин золими дастовӯр писари яганаи шоҳи замон—Баёнқулихон аст. Ҳама аз дасти вай ба дод омаданд ва касеро ҷуръат нест, ки дар ин бора ба падараш шикоят намояд. Агарчи шоҳ пир ва писараш ягона, «ӯ одил аст, агар шунавад, аз қатли писараш ҳаргиз тааммул накунад». Баъди ин, Амир навмедона ба ҳуҷра меояд. Дар ноомади кор саройбон Амири гуруснаи ташна ва хастаро аз сарой берун мекунад.

Аз паи дарёфти ҳақиқат

«Соҳибқирон ба лаби ташна, ба шиками гурусна баромад. Ба хотираш расид, ки агар рафта ба додхоҳ арз кунам, ба доди ман бирасад. Он вақт додхоҳ Амир Ёдгоршоҳи Арлос буд, рафта шарҳи воқеаи худро гуфт. Ба назди Амир Муайиди Арлос бирав, ки ӯ амири туман аст. Он вақт мири тумон эътибор дошт. Рафта ба вай арз кард. Ӯ низ ҳавола кард ва гуфт ба назди Амир Боязиди Ҷалоир бирав, ки ӯ амири ҳазора аст. Охир ба амир Баёни Салдуз фармуданд, ки ӯ нӯйон ба дар расми мегӯянд ва ин нӯён баландтар аст. Ӯ низ [illegible] гуфт: ин кори шаръ аст, ба назди қозӣ [illegible] бирав. Ночор Соҳибқирон ба наздики эшон бирафт. Эшон гуфтанд: ин даъвои ту мебошад, Барокхон надорем, аммо гувоҳ мебояд.

Соҳибқирон ба [illegible] ҷавҳариён омад, ки ин воқеаро диданд, гуфт: эй мардум, шуморо гувоҳ металабам. Гуфтанд: эй туркбачча, мо фуқаро [illegible], ки рафта гувоҳӣ бидиҳем, мо аз ҷони худ магар даркоре надорем. Ночор Соҳибқирон ба масҷиде омад. Аз зӯфи гуруснагӣ қувват надошт. Ними шаб буд, ки ба ногоҳ қаландаре [illegible] ба даст даромад ва аз аҳвол пурсид. Соҳибқирон воқеаро гуфт. Қаландар гуфт: оре, дар Бухоро чунин зулм меравад. Аммо ман туро ба ҷое фиристонам, ки арзи туро ба ҷо оваранд. Амир гуфт: эй қаландар, чӣ шавад, ки таъоме пайдо кунӣ. Қаландар нони ба Амир дод, Амир онро бихӯрд. Баъд аз он Қаландар гуфт: пагоҳ баъд аз намози бомдод бар пои манор бирав, марди [illegible] пордӯзе нишаста, воқеаи худро ба вай арз кун. Аммо [illegible] ба вай муроҷиат кун. То вай туро аз Барокхон бистонад. Соҳибқирон гуфт: эй дарвеш маро гирифтор мекунӣ? Қаландар гуфт: [illegible]. Ин [illegible] рафтанд, Соҳибқирон то ба кучо [illegible], қаландар [illegible] бисёр кард. Соҳибқирон баъд аз намози фаҷр ба пои манор расид. Дид, ки хонае аз най барпо кардаанд. Марди мӯйсафеде нишаста кӯҳнадӯзӣ мекунад. Аммо он мард дар либоси маҳҷул буд. Ба хотири Амир расид, ки ин мард нахоҳад ба фарёди ман расад. Охир, даромад, марӯро салом кард. Ӯ ҷавоби салом дод, ба кори хеш машғул шуд. Ба касе ҳарф намезад, ҳамоно, ки тасбеҳ мегуфт. Соҳибқирон воқеаи худро гуфт ва арзи ҳол кард. Ӯ ба кор машғул буд, арзи Амирро мешунид. Чун ҳарф тамом шуд, он мардро ба навъе хашм фурӯ гирифт, ки Амирро салобат зер кард. Арзи туро умаро нашуниданд? Амир гуфт: оре, яке аз шогирдони худ гуфт: бархез, Ёдгоршоҳи Арлосро биёр, бубинем, ки ин ҷавон назди ӯ рафта бошад, ё не? Соҳибқиронро тааҷҷуб омад, ки ӯ додхоҳи вилоят бошад, чигуна ба назди ин порадӯз ояд...

Баногоҳ Амир Ёдгоршоҳ ранг аз рӯй канда ба асби бе зин савор омада даромад. Ба пир таъзим кард ва пир ба кори худ машғул буд, ба вай нигоҳ накард. Амир дар тааҷҷуб бимонд. Баъд аз замоне ба вай нигоҳ карда гуфт: эй худонотарс, туро «амири адл»,—мегӯянд, чаро арзи ин бечораро нашунидӣ? Ва ӯ ба ҳазор тарс гуфт: оре, ин ҷавон ба назди ман омад, ман ӯро ба назди Амир Муайид фиристодам, ки ӯ аз ман муқаддам аст.

Шогирди дигарро фиристод, ки рафта он золимро биёр. Баъд аз фурсате Амир Муайид омада ба пир таъзим кард. Баъд аз фасле гуфт: чаро арзи ӯро нашунидаӣ? Ӯ гуфт: ман ба Амир Боязид ҳавола кардам. Амир Боязидро низ шогирде биёвард. Пир гуфт: чаро арзи ӯро нашунидӣ? Ӯ гуфт: шунидам. Ба Амир Баёнсалдуз фиристодам, ки ӯ нӯйон аст. Он вақт тамоми адлу корҳо ба дасти нӯйон буд. Ба номи хон ба ғайр аз хутба ва сикка дигар чизе набуд. Гуфт: нӯйонро биёред. Амир дид, ки нӯйон ба ҷамъе ҳамроҳ омад... Пир Амир Баёнро ҳурмат накард, нӯйон ҳамчунин истода буд. Пир гуфт: эй Баёни салдуз! Туро Нуён кардаанд. Он кун, ки Қароҷор нуён карда буд. Аз адли ӯ бо вуҷуди Чингизхон ва Чиғатойхон мулк маъмур буд. Ту чаро арзи ин мусофирро нашунидӣ? Гуфт: шунидам, ба шаръ ҳавола кардам. Фармуд: биравед, Имом Абӯсаидро гирифта биёред. Соҳибқирон аз [illegible] ӯ тааҷҷуб мекард. Имом расиданд. Пир қомат рост накарда гуфт: эй қозӣ, чаро ҳукми шаръро ҷорӣ накардӣ? Имом гуфтанд: Шоҳид талаб кардам. Ин ҷавон рафт, дигар наёмад. Пир ба сӯи Соҳибқирон назар кард. Амир гуфт: ба назди ёрони заргар рафтам. Эшон гуфтанд: мо фуқароем, чи кор дорем, шаҳодат диҳем. Пир гуфт: биравед, он се фуқароро гирифта биёред, рафта оварданд.

Зери манор ҷамъият шуда буд. Тамоми заргарон омада ба назди вай арз карданд, ки [illegible] ба назди қозӣ гувоҳӣ бидиҳем, [illegible] аст. Пир [illegible] гуфт: биравед, [illegible]. Чанд кас [illegible]. Соҳибқиронро ғами [illegible]. Гуфт: [illegible] ин ҳама [illegible] намояд. [illegible] туро [illegible] аммо пир [illegible], ҳама [illegible] пир ҳарф [illegible] наме[illegible] садои [illegible]. Барокхон [illegible]. Ҳамаи [illegible] ба Ба[illegible] гуфт: эй [illegible] дар гӯри [illegible] туро [illegible] бобо, [illegible] маро [illegible] талаб [illegible] маҳрам [illegible] кардӣ? [illegible] ба Хон даст [illegible] падар, пагоҳ ин [illegible] ду[illegible] ӯро [illegible] гуфтанд: [illegible] ӯ буд. [illegible] бидиҳам. [illegible] кард. Пир [illegible], бирав, [illegible]

[illegible] аз қима[illegible], ту [illegible]. Пир [illegible] аз он ҷо [illegible]. Соҳибқирон [illegible] Ҳазрати [illegible] ба [illegible]...

xxx

...Кисса кӯтоҳ, баъди ин [illegible] калиди [illegible] Соҳибқирон [illegible] писари [illegible] хирмансӯз [illegible] он маб[illegible] узри [illegible] меояд [illegible] маблағро ба [illegible]. Пир дар [illegible] мегӯяд, ки: [illegible] надорам, [illegible]». Барои [illegible] мазмун [illegible] мекунем, [illegible] шариат ил[illegible] мутаал[illegible] ҳунару [illegible] манбаъи [illegible] таърихи му[illegible]. Ҳарҷо, [illegible] шурӯъ [illegible] муаллифи [illegible] матни [illegible] се нуқ[illegible] назар [illegible]

Амир дар шатранҷбозӣ бебадал буд

Дар «Достони рафтани Соҳибқирон ба Бухоро ва гирифтани Сароймулкхонум», ки воқеаи аз ин пеш омада, баён мешавад, ҳамчунин зикр мегардад, ки баъди расидани ҳақ ба ҳақдор (яъне исботи ҷинояти писари Баёнқулихон—Бароқхони хирмансӯз) Соҳибқирон боз дар ҳамин шаҳри Бухоро ба сарой бармегардад. То расидан ба асли мақсад: ба даст овардани ҳамсари ояндаи худ—Сароймулкхонум чанд вақоеъи дигар рух медиҳанд.

...Сароймулкхонум духтари аз ҳама хурдии Баёнқулихон буд. Баёнқулихон нӯҳ духтар дошт. Якеро ба Амир Чоку, дигарро ба Амир Ҷаҳоншоҳ, дигаре ба Амир Ӯлҷой ва дигаронро низ бо тӯю тамошо бароварда, аммо фақат ҳамин духтари хурдӣ ризоияти ба шавҳар баромадан намедод ва исрор мекард, ки ба «бахшидаи вай—писари Тарағай бидиҳад». Аммо падар ба ин розӣ набуд.

...Баёнқулихон шаб дар хоб Ҳазрати Шайхулоламро дид, ки ба ваҳшат талаби ба шавҳар додани ин духтар намуд. Шоҳи худотарс боз мавзӯъро ба духтари хурди хонадон дар миён мегузорад. Алқисса, духтар мегӯяд, ки ҳар касе ӯро дар шатранҷ барад, агар хаскаше ҳам бошад, ба вай бирасад... Духтари шоҳ дар либоси ғуломбачча ҳозир ба мусобиқа гардид. Ва бисёр аз довталабонро ба доғ мононд. Лекин ӯ дар дил Амир Темурро мунтазир буд. Дар кӯю бозор мунодӣ хабар медод, даъват менамуд, ки ба ин бозӣ биоянд, агар тавон доранд, ғуломбаччае бибаранд...

«Соҳибқирон дар сарой буд. Мунодиро шунид, пурсид, марде воқеаро ба Амир гуфт. Амир дар шатранҷбозӣ бебадал буд. Қадам пеш ниҳоду гуфт. Эй мунодӣ, ман шатранҷро медонам. Алқисса, Амирро гирифта овард. Маҳрамон хонро хабар карданд. Хон курсӣ монда нишаст. Соҳибқиронро рӯ ба рӯ карданд. Чакмани сиёҳ, телпак дошт Хон. Гуфт: ин турк чӣ донад? Мунодигар гуфт: ҳар чанд манъ кардам, нашуд. Соҳибқирон ҳеҷ намегуфт. Фармуд, ки ғуломбачаро гӯед. Хоним баромад. Амир донист, ки духтар ба либоси писарон омада. Аммо хоним донист, ки ӯро мегирад. Ҳар ду дил ба ҳам барбод доданд. Шатранҷ пеш ниҳоданд. Соҳибқирон гуфт: ба шарте мебозам. Хон гуфт: агар барӣ, ғулом аз туст. Амир гуфт: агар бой диҳам? Хон гуфт: аз ту ҳеҷ тамаъ надорам! Амир гуфт: ӯ маро барад, ман ғуломи ӯ бошам, чунки ба хоним ошиқ шуда буд. Охир шатранҷро ба се бисот Соҳибқирон бурд. Ҳар бисотеро як шабу рӯз бохтанд. Хоним доман афшонда ба ҳарам рафт. Соҳибқирон гуфт: мебояд, ки ба аҳди худ вафо кунед. Ғуломбачаро ба ман бидиҳед. Хон ҳайрон шуд. Ақида кард, ки мард сахл аст. Аммо, Соҳибқирон маълум накард, ки ман писари Тарағай Баҳодурам. Зеро, ки дар ҷанги малоҳада Хон, ки гурехта буд, Тарағай гуфта буд, ки агар он мард намегурехт, мо дафъи малоҳадаро мекардем. Ин воқеаро ба Хон гуфта буданд. Хон бар вай хашм гирифта буд. Соҳибқирон аз бими он ҳасбу насаби худро маълум накарда буд. Хон гуфт: алҳол бирав, фардо биё, ғуломбачаро бигир, Соҳибқирон ба сарой рафт. Хон ба ҳарам даромад, ба хоним машварат кард. Ӯ гуфт: эй падар, ба аҳд вафо кунед. Ҳар кӣ бошад, маро бидиҳед. Хон парешон шуда ба ҳоҷибон (дарвозабонҳо—М.О.) гуфт: Агар он туркбачча ояд, нагузоред, ки ба арк дарояд. Фардо Соҳибқирон омад, ҳоҷибон нагузоштанд, ки ба назди Хон ояд. Амир ба сарой омада дар ҳуҷра қарор ёфт.

Баногоҳ канизаке аз дари ҳуҷра даромад. Китобате дар вай навишта, ки он ғуломбачае, ки бохта-манам, духтари Хон-Сароймулкхоним Каманди муҳаббати ту дар гардан афтода. Коре кун, фардо дар сари саворӣ, дар миёни умаро арз кун, падарам лофи адолат мезанад. Ночор маро ба ту медиҳад. Аммо, ғуломбаччаи дигаре бидиҳад, магир. Ҳар вақте, ки маро баровард, ман маълум мекунам, ки хоним манам. Соҳибқирон он канизакро навозиш карда фиристод. Фардо дар сарсаворӣ арз кард, ки агар Хон ба аҳд вафо кунанд, чунончи, он ғуломбаччаро дар шатранҷ бурдаам, ба ман меҳрубонӣ намоянд.

Хон шарманда шуда ба шикор рафт. Фардо чанд ғуломбаччаи дигар овардаанд. Соҳибқирон гуфт: ин ғулом нест. Хон ҳайрон шуд. Ба ҷониби вазири худ Сироҷ Қумрӣ назар карду гуфт: туркбаччаро ҷавоб гӯй. Вазир гуфт: эй ҷавон, ин каниз фарзандхонди подшоҳ аст. Бирав асбоби тӯй биёр. Мақсади вазир он буд, ки наметавонад асбоби тӯй овардан. Қумрӣ гуфт: тӯйе, ки лойиқи подшоҳон аст, мебояд, ки биорӣ. Аз хазинаи сандуқча талаб кард, бикшод, пур аз зарру ҷавоҳир буд. Вазир гуфт: аққал, мартабаи ин миқдор зар бар вай харҷ кунӣ. Соҳибқирон таваккал карда даст бар сина зад. Вазир гуфт: агар то се рӯз наёрӣ, даъвои ту масмӯъ бошад. Соҳибқирон ба ҳуҷра омада дар андеша буд, ки агар ба наздики падар равад, ин қадар мол дар ҳавсалаи ӯ намеғунҷад, ки ба писар бидиҳад. Дигар тамоми амволи ӯ миқдори як дона ҷавоҳири Хон набуд. Дигар дар се рӯз рафта омадан намешавад. Соҳибқирон дасти умед ба карами парвардигор зада дилаш дард мекард, зеро ки ошиқ буд:

Ҳар ошиқе, ки косаи чашмаш пуроб нест,
Бе оби дида, ҳеҷ дуо мустаҷоб нест.

Дар сари мазори файзосори Ҳазрати Шайхулолам омада, сар дар қадами эшон ниҳода, нолаву зорӣ ба даргоҳи борӣ мекард...Баногоҳ ҳазрати Шайхулолам ҳозир шуданд ва гуфтанд: «Эй Амир Темур, берун баро қудрати худоро бубин». «Темурнома», саҳ.38.

xxx

...Дар берун «қудрати худо» ҳамин буд, ки зери девор ҳамон сандуқчаи зевароти шоҳӣ, ки ба вай вазир нишон дода буд, мехобид. Он шаб дар сарой дузде даромада, шоҳро захмдор намуда, аз болои сари Баёнқулихон он сандуқчаро рабуда буд. Амир намозро гузорида ба шаҳр мебарояд, аз воқеа огоҳ мешавад. Сандуқчаро ба вазир медиҳад. Ӯро ба дуздӣ гумонбар мешаванд ва зиндон мекунанд. Баъди гувоҳу исбот воқеа собит мегардад. Аз он захм Баёнқулихон аз олам гузашта ба ҷояш Барокхони хирмансӯз сари тахт меояд, мисле, ки гуфтаанд:

Ҳар рӯз яке зи дар ояд, ки манам,
Бо таблу асос худро ба ҷаҳониён намояд, ки: манам
Дар маснади хос то кори ҷаҳон бар вай низоме гирад,
Чун санги харос ногоҳ аҷал зи дар дарояд, ки: манам.

Ибни Арабшоҳ—котиби Амир Темур

Гӯянд, ки ин котиб аз Димишқ буда, дар нӯҳсолагӣ асир шудааст, баъд ба хидмати Соҳибқирон пардохтааст. Ӯ аз юришҳои Амир, роҳҳои тадбири зафари ӯро бе обу ранг, ба тавре, ки буд, ба қалам медиҳад. Агар ба насаби котиб эътибор бидиҳем, гуфтан мумкин аст, ки ӯ ба иғроқ роҳ нахоҳад дод. Ӯ чунин навишта буд: «Амир Темур шахсе буд дорои хислати нодир. Шахсияту хислати вай то дараҷае мураккаб ва амиқ буд, ки на поёни дарёи нақшаҳои ӯро дидан мумкин буд ва на ба қуллаи қодирии идораи ӯ расидан на бо роҳи рост ва на бо роҳи дигар номумкин буд. Ӯ дар ҳама вилоятҳои таҳтитасарруф доштаи худ мухбирон дошт, дар давлатҳои дигар ҷосусон мефиристод. Дар байни онҳо амирон, ба монанди, Икутимур ва Атилмиш, ё олимони дарвеш, чун Масъуди Кӯҳиҷон, Сат Чит Дева, инчунин, тоҷирон, ки баҳри таъминоти рӯзгор ба ҳар кор даст хоҳанд зад, варзишгарон (гӯштингирон), косибон, мунаҷҷимон, табибон, дарвешони аз як мамлакат ба дигар сафаркунанда, ки аз дидани Мағрибу Машриқ таҷрибаҳо андӯхтаанд, буданд. Онҳо аз ҳар баҳру бар ахбори навин меоварданд. Дар бораи он, чи ки дар он кишварҳо хуб аст, ё бад аст, дар бобати воҳидҳои ченаки вазн, дарозӣ; дар бораи нархи навоҳо, дар хусуси боҷхонаҳо, шаҳрҳо, роҳҳои корвонгузар ва тасвири нақшаҳои он номи сорбонҳо, амирон, савдогарҳо, одамони барӯманд, бойтарин ва қашшоқтарин, тарзи зисту зиндагонии онҳо, касбу ҳунари онҳо, олоти кории онҳо, ҳама, ҳама барои Темур қобили эътибор буданд. Маҳз ба туфайли заковат ӯ чунин як салтанате тавонист ба вуҷуд оварад ва ба он ҳукм ронад. Темур на танҳо як лашкаркаши бузурги мағлубнопазир (ӯ дар ҳама ҷангҳо пирӯз будааст) инчунин саркарда ва ҳукмдори беҳамто будааст. Қобилияту истеъдоди ҳақиқии ӯро ҳамзамонон, аз бими он шахсияти қаҳҳор ва қодир, низ дарк накардаанд.

Баҳо додан ба он давр ва ба чунин як шахсият дар замони ҳозир, ки як муддат ин мавзӯъ дар зери пардаи сиёҳи сиёсат қарор дошту бисёр сарчашмаҳо аз байн рафтаанд, кори саҳл нест. Баръакс, ниҳоят мушкил. Зеро то ба ин вақт фақат аз калламанораҳое гуфта мешуданд, ки ба дастони ӯ аз сари одамон бунёд шудаанд. Асли ҳол ин аст, ки шахсияти Темури Курагон-назаркардаи Худо Ӯ—ҳам одами одамиятдон, ҳам ошиқ, ҳам варзишгар, ҳам сиёсатмадор, ҳам сарлашкар, ҳам мусулмони комилест. Ба пиру пешвоҳои ислом эътиқоди азиме қоил буд.

Таърихи инсоният гувоҳӣ медиҳад, ки дар ҳама давру замонҳо амсоли ӯ шахсиятҳо арзи ҳастӣ кардаанд, як қавмро забун, дигареро боло бардоштаанд. Фақат ҳамаҷониба, аз рӯи ҳақиқати таърихӣ омӯзиши мавзӯъ имкон медиҳад, ки асли ҳақиқат чун гавҳари зери дарё берун ояд.

Бозгашт

Инак, бозгаште ба мавзӯъе, ки аз ин пеш зикр шуд: зафар ёфтани Соҳибқирон ба ишқи Сароймулкхоним, бурду бохти ин ҳар ду дар шоҳмот сухан рафт.

Дар ҳошияи ҳамин мавзӯъ метавон ба арзи хотир расонд, ки Амир Темур дар тӯли ҳаёти хеш, ки аз 72 сол як моҳу ҳаждаҳ рӯз беш будааст, ҳаждаҳ маротиба издивоҷ дошт. Чанде аз завҷаҳои ӯ хонимҳои бевамондаи шоҳоне будаанд, ки кишварашон аз дасти Амир Темур тасхир шудаанд. Тибқи маълумотҳои баъзе сарчашмаҳо яке аз занони Амир Темур, ки Шоҳруху Мирзоро зодааст (ва Улуғбек Мирзо писари ӯст) хоним Меҳрабон, тоҷикзан будааст. Боз як маълумоте, ки барои мо пурқадр ба назар расид, аз «Темурнома» ҳамин аст, ки баъди дар утрор ҳангоми юриш ба тарафи Чин, ҷонро ба ҷонофарин таслим кардани Амир Темур ҷасади ӯро маҳз Сарой—Мулкхоним—аввалин дӯстдори Соҳибқирон, ба Самарқанд оварда дафн намуд.

(Давом дорад).

М. ОТАХОНЗОДА.

Муаррифии умумиҷаҳонӣ

Дар Донишгоҳи Лафборои Бритониё муаррифсозии мамлакатҳои ҷаҳон таҳти шиори «Рӯзи байналхалқӣ-2003» гузаронда шуд. Вай бо ташаббуси Ассотсиатсияи донишҷӯёни хориҷӣ ба амал омад. Тадбире ки шакли анъанавиро гирифтааст, дар намояндагони маъмурияти маҳаллӣ ҳайати академикӣ ва донишҷӯёни Дорулфунуни Лафборо, ки яке аз донишгоҳҳои олии сермиллати Британиёи Кабир ба ҳисоб меравад ва дар он алҳол беш аз 10 ҳазор донишҷӯ аз 50 мамлакати ҷаҳон таҳсили илм доранд, шавқу мароқи зиёд ба амал овард.

Ба иштирокдорони муаррифсозӣ имконияти воқиф гаштан аз маданият, анъаноти мамлакату халқҳо ба воситаи стендҳои ахборотӣ, ки аз тарафи донишҷӯёни дорилфунун тартиб дода шудааст, фароҳам омад.

Дар байни онҳо стенди мавзӯи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, ки аз тарафи бунёди «Умид» бо дастгирии Сафоратхонаи Ӯзбекистон дар Лондон пешниҳод намудааст, ҷои муносиби худро дорад. Талабаҳои ӯзбекистонӣ бо кӯмаку воситаҳои видео, китобу эскизҳо, ашёҳои қадимаи халқӣ ҳозиронро бо таърих, маданияти имрӯзаи Ӯзбекистони мустақил шинос карданд. Меҳмонон дар айни вақт аз таомҳои миллӣ ва шириниҳо баҳра бардоштанд.

Намоиши рақс ва суруди халқҳои ҷаҳон дар саҳнаи маркази мадании Шӯрои донишҷӯён қисми беҳтарини муаррифсозӣ буд. Ҳозирбудагон ба иҷрои рақсу сурудҳои миллии ӯзбек, ки донишҷӯёни дар тан либосҳои дилчаспи миллӣ доштанд, баҳои баланд доданд.

Муаррифсозии донишҷӯёни ӯзбекро дида ман хаёлан дар мамлакати аҷойиби қадимаи шумо, ки бо шаҳрҳои афсонавию марказҳои таърихӣ-маданӣ дар Роҳи бузурги абрешим машҳури ҷаҳониён гаштааст, саёҳат кардам,—мегӯяд проректори дорилфунуни Лафборо профессор Дэвид Уоллес.— Бори дигар ба он боварӣ ҳосил кардам, ки донишҷӯёни ӯзбек мамлакати худро дӯст медоранду бо он фахр мекунанд. Ӯзбекистон, ки чунин ҷавонони пуриқтидору соҳибмалака дорад, дар оянда дар роҳи инкишофу бунёди ояндаи дурахшон соҳиби муваффақиятҳои калон хоҳад шуд,—гуфт дар хотима профессор Дэвид Уоллес.

ОИ «Ҷаҳон».

Навгониҳои Тоҷикистон

Президенти Тоҷикистон дар Аврупо

Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонов бо сафарҳои расмӣ дар Шоҳигарии Белгия ва Олмон меҳмон буд. Ба таркиби ҳайати вакилон вазири умури хориҷа Талбак Назаров, Мушовири давлатии Президенти ҶТ оид ба сиёсати беруна Эркин Раҳматуллоев, вазири иқтисодиёт ва рушд Ҳаким Солиев, вазири молия Сафаралӣ Наҷмиддинов, вазири нақлиёт Абдуҷамол Салимов, раиси Бонки Миллӣ Муродалӣ Алимардонов ва дигар шахсони расмӣ шомил буданд. Чуноне ки аз умури матбуоти Президент хабар доданд, мақсад аз сафарҳо пурзӯр гардондани равобити сиёсӣ ва таҳкими муносибатҳои мутақобила байни Тоҷикистон ва мамолики Иттиҳоди Аврупо буданд.

Рушди равобит

Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонов вакили махсуси раиси кунунии ТАҲА Марти Ахтисаариро пазируфт. Ҳангоми мулоқот масъалаҳои алоқаманди вазъи кунунии амалиёти мутақобилаи ТАҲА бо Тоҷикистон, ҳамчунин пешомадҳои такмилдиҳии он мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Э.Раҳмонов сафари М.Ахтисаариро ҳамчун зинаи муҳими мустаҳкамшавии равобит байни ҶТ ва ТАҲА арзёбӣ намуд, ки вақтҳои охир хеле пурзӯр гардидааст. Сарвари давлати Тоҷикистон зикр намуд, ки роҳи пешгирифтаи сиёсати берунаи Тоҷикистон ба васеъ истифода бурдани нерӯи ташкилотҳои байналхалқӣ баҳри манфиатҳои рушди иқтисодиёти мамлакати ӯ, ҳаллу фасли муаммоҳои экологии он, ба вуҷуд овардани асосҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ, ҳамчунин таҳким бахшидани асосҳои демократии давлат нигаронда шудааст. Вай қарори мубаддал сохтани миссияи Тоҷикистонро ба Маркази ТАҲА дар Душанбе ва тасдиқ кардани мандаташро ҷонибдорӣ намуд.

Ҳоли ҳозир ҳаллу фасли масъалаҳои асосӣ бо самтҳои иҷтимоиву иқтисодӣ ва экологии фаъолияти ТАҲА алоқаманд мебошанд. «Дар ин бобат боварӣ дорам, ки мандати нав ба босамарии фаъолияти Маркази ТАҲА дар Душанбе таъсири мусбӣ расонда, ба ҳамкорӣ байни ҶТ ва ТАҲА такони нав мебахшад»,—гуфт Э.Раҳмонов.

Дар рафти гуфтушунидҳо ҷонибҳо ҳамчунин масъалаҳои аз тарафи Тоҷикистон чӣ гуна иҷро гардидани ӯҳдадориҳои байналхалқиро дар соҳаи ҳуқуқҳои инсон, таъмини бехавфии сарҳадҳо, пешгирӣ кардани ғайриқонунӣ убур кардани он, ҳамчунин мубориза ба муқобили муовизаи ғайриқонунии моддаҳои нашъамандӣ, ислоҳсозии низоми маҳбасхонаҳои мамлакат мавриди баррасӣ қарор доданд.

Вусъати ҳамкорӣ

Муносибатҳои тоҷикистониву чинӣ пешомади хуби рушдро дорад. Ба чунин хулоса раиси Шӯрои Марказии Ҳарбии ҶМЧ Цзян Цзэмин ва Президенти ҶТ Эмомалӣ Раҳмонов ҳангоми мулоқоте омаданд, ки ҳангоми таваққуфи кӯтоҳмуддати сарвари Тоҷикистон аз Токио ба Пекин дар сари роҳ ба ватанаш ба амал омад.

Чуноне ки сарвари Тоҷикистон зикр намуд, Чин барои Тоҷикистон мудом шарики муҳим дар арсаи байналхалқӣ боқӣ мемонад ва ба Цзяе Цзэмин барои хизматҳои калонаш дар кори ба роҳ мондани ҳамкории ба ҳамдигар муфид баробар, таҳкими рӯҳи ҳамсоягии нек ва эътимоди байниҳамдигарӣ на танҳо байни ду мамлакат, балки дар тамоми минтақаи Осиёи Марказӣ миннатдории худро баён сохт.

Ҷонибҳо зикр намуданд, ки ҳар ду давлат оиди ҳаллу фасли муаммоҳои умда, аз он ҷумла дар соҳаи ҷалб сохтани сармояҳо ва технологияҳои замонавӣ, ба роҳ мондани равобит тавассути роҳҳои нақлиётӣ ва ҳавоӣ мувофиқи мақсад фаъолият пеш мебаранд. Ва он, ба фикри ҷонибҳо, бояд барои вусъати савдои байниҳамдигарӣ такони пурқувват бахшад. Фикри умумӣ дар ин бобат ҳосил гардид, ки ба фаъолият шурӯъ кардани ситоди сарҳадбонӣ дар ағбаи «Кулма» барои рушди ҳамкории муназзамона байни ҶТ ва ҶМЧ хеле муҳим аст.

Ҳаҷми маҳсулоти умумии дохила зиёд мегардад

Маҳсулоти умумии дохилаи Тоҷикистон дар зарфи моҳҳои январ-феврали соли 2003 ба 483,7 миллион сомонӣ расид, ки он нисбати ҳамин давраи соли 2002-юм 12 фоиз зиёд мебошад. Аз рӯи маълумотҳои Кумитаи давлатии омори ҷумҳурият маълум мегардад, ки ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ дар ҷумҳурият дар давраи ҳисоботӣ ба 13,4 фоиз афзуда, ба 485,4 миллион сомонӣ расидааст. Истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ нисбати ҳамин давраи соли 2002 ба 11,9 фоиз афзуда, ба 43,611 миллион сомонӣ расидааст. Савдои чакана ба 9,8 миллион сомонӣ расидааст. Ва он нисбати ҳамин давраи соли гузашта 49,6 фоиз зиёд мебошад. Дараҷаи бекурбшавии пул дар сектори истеъмолӣ ба 1,5 фоиз баробар гардидааст.

Ислоҳсозии низоми ҷиноиву ислоҳгарӣ

Аз моҳи июли соли 2003 дар Тоҷикистон марҳалаи дуюми ба рӯи об баровардани лоиҳаҳо дар соҳаи ислоҳсозии низоми ҷиноиву ислоҳгарии мамлакат оғоз ёфт. Лоиҳа аз тарафи Ӯтоқи кории Швейсария оид ба ҳамкорӣ ва рушд бо ҷонибдории корбастони швейтсарӣ амалӣ гардонда мешавад. Аз рӯи хабари ин ташкилот муаррифии марҳалаи нави лоиҳаи «Ҷонибдории ташаббусҳо оид ба ислоҳсозии низоми ҷиноиву ислоҳгарӣ дар Тоҷикистон» 1 апрели соли кунун ба амал омадааст. Марҳалаи аввали лоиҳа аз 1 апрел то 30 июни кунун ба рӯи об бароварда, ба беҳдошти амалияи нигаҳдории маҳбусон, вусъат додани иштироки онҳо дар ҳаллу фасли муассисаҳои ислоҳи меҳнат нигаронда мешавад.

Мақсад аз марҳалаи дуюм расондани кӯмаки минбаъда ба Ҳукумати Ҷумҳурияти Тоҷикистон дар бобати ислоҳсозии низоми ҷиноиву ислоҳгарӣ мувофиқи шартномаҳои байналхалқӣ дар соҳаи ҳуқуқҳои инсон мебошад, ки онро Тоҷикистон ратификатсия намудааст. Марҳалаи мазкури лоиҳа ба се сол—аз моҳи июли соли 2003 то соли 2006 таъин гардидааст ва он дар ҳудуди тамоми Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад. Ҳиссаи Ҳукумати Швейтсария дар бобати ба рӯи об баровардани лоиҳа тақрибан ба 450 ҳазор франки швейтсарӣ баробар мегардад.

«Туркистон-пресс»—«Вароруд».

Суяр Ғоибов *сарчӯпони хоҷагии ширкатии зотпарварии «Пачкамар»-и ноҳияи Ғузори вилояти Қашқадарё буда, дар отар 700 сар гӯсфанд дорад. Аз ҳар сад сари он 107-тогӣ барра гирифта, 85 фоизашро ба парво нигоҳ доштааст.*

Дар сурат: Суяр Ғоибов.
Аксбардор: Рашид СОДИҚЗОДА.

Маркази ҳуқуқии маҳалла

Маркази иттилоотиву машваратӣ дар назди маҳаллаи «Баҳор»-и ноҳияи Мирзо Улуғбеки шаҳри Тошканд ба кор сар кард. Ва он бо ҳаллу фасли муаммоҳои ҳуқуқие, ки сокинони маҳалла рӯ ба рӯ мегарданд, машғул мегардад. Аз он ҷумла, онҳо дар бобати ҳаллу фасли ҳуқуқҳои шаҳрвандии худ ба душвориҳо рӯ ба рӯ мегарданд. Аз ин рӯ, ғояи созмон додани маркази иттилоотиву машваратии ҳуқуқӣ ба миён омад. Дар назди марказ китобхона ташкил ёфта, соҳиби адабиёти маслиҳатӣ, маҷмӯаҳои қонунгузорӣ, дастурҳои таълимӣ, нашриёҳои даврӣ оид ба мавзӯи ҳуқуқӣ мебошаду пеш аз ҳама барои аз нигоҳи ҳуқуқӣ баланд бардоштани донишу малакаи сокинон кӯмаки калон мерасонад.

Бешак, маркази ҳуқуқии маҳалла дар бобати баланд бардоштани дараҷаи дониши ҳуқуқии сокинон мадади калон расонда, маҳбубияти калон пайдо хоҳад намуд.

Ғ.БЕКНАЗАРОВ.

ДОТС—рафъсозии сил

Дар даврони Роберт Кох (охири асри XIX) ҳафтяки одамон аз беморие вафот мекард, ки онро пас аз маърӯзаи Кох дар ҳузури Ҷамъияти физиологии Берлин (с.1882) «чӯбчаи Кох» номиданд ва онро мо бо номи сил медонем. Ва ҳатто рӯзи маърӯзаи Р.Кох (24 март) Рӯзи байналмилалии мубориза зидди сил эълон гаштааст.

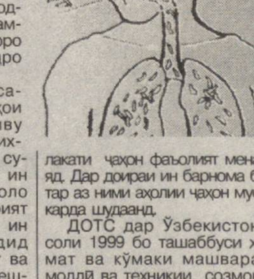

Ҳатто ҳанӯз ҳам, ки аз кашфи бемории сил беш аз 120 сол сипарӣ гардидааст, назар ба маълумотҳо дар давоми ҳар чаҳор сония дар ҷаҳон як нафар мубталои ин маризӣ мегардад. Ва ҳатто ба эҳтимоли қавӣ ин як нафар мариз дар тӯли як сол понздаҳ нафари дигарро ба ин гирдоби даҳшатнок мекашад ва ё ба таъбири оддӣ, беморӣ ба онҳо ҳам сироят мекунад.

Боз ҳам муроҷиат мекунем ба маълумотҳои омор, ки тибқи он соле ба сил 8-10 млн.нафар сокини Замин дучор мегардад, ки тақрибан ду миллиони он ҳаётро дар натиҷаи он падруд мегӯяд.

Сил барои ҳамин ҳам ҷамъияти ҷаҳонро нигарон намудааст, ки хеле васеъ паҳн гашта, муттасил қишри боз ҳам бештари аҳолиро ба гирдоби худ мекашад. «Микроби Кох» ба ҳар роҳ метавонад ба одамон сироят намояд ва аз ин боис ҳеҷ ягон шахси сиҳату солими авлодӣ ҳам аз ин иллати даҳшатнок худро эмин эҳсос карда наметавонад. Ҳатто дар айни ҳол, ки дар ихтиёри тибу духтурон замонавитарин технологияву навтарин ва мутаассиртарин доруҳо мавҷуд аст, дар ҳар даҳ сония як нафарро нобуд месозад. Силро метавон бо СПИД қиёс кард, ки хеле хавфнок ва паҳншуда аст.

Дар ҳар чаҳор сония дар ҷаҳон як нафар ба бемории сил мубтало мегардад

—Одатан одам пай бурда наметавонад, ки ӯ гирифтори сил гаштааст,— мегӯяд Виолетта Егорова, ки духтури диспансери зидди сили пойтахт аст.— Гузашта аз ин муолиҷаи он низ дер давом мекунад. Алҳол дар маълумоте, ки мо дорем, тибқи он 95 фоизи гирифтори бемории сил табобат ёфтааст.

Маъмултарин нишонаҳои сил сулфаи тӯлонӣ (2-3 ҳафтаи муттасил) мебошад, ки баъзан сигоркашҳо онро бо сулфаи оддии худ, ки бар асари тамокукашии тӯлонӣ пайдо мешавад, иштибоҳ мекунанд.

Бояд дар хотир дошт, ки сил мисли дигар амроз дар сурати сари вақт ва зуд ташхису ҷилавгирӣ гардидан, табобаташ соддатар тамом мешавад. Бар замми ҳамаи ин дастури духтурро бояд бидуни чуну чаро иҷро кард.

—Мутаассифона силкасалҳо ба ҳар навъ табобатҳои халқӣ: руғанҳои рустаниву ҳайвонот, пешобу гиёҳҳо ихлос мегузоранд, ки дар сурати муфид будани ин гуна муолиҷаҳо ҳоло дар назди башарият бемории сил бо ин ҳашамату таҳдид қарор намедошт ва хавфаш ҳам на бештар аз бемориҳои муқаррарӣ мебуд,—менависад В.Егорова.

Бино бар он ки сил аз бемориҳои хатарноки сирояткунанда мебошад, барои онҳо диспансерҳо муқаррар гаштаанд, ки аз ҳама гуна муошırату алоқа бо олами беруна ҷудо мебошад. Дар ҷумҳурӣ тақрибан дар ҳар ноҳияву вилоят чунин диспансерҳо мавҷуданд, ки дар аксари онҳо тибқи лоиҳаи ДОТС кор бурда мешавад. Аз бозе, ки ин барномаи табобатӣ дар ҷумҳурӣ ба татбиқ мерасад, 624 нафар силкасал муолиҷа карда шуд. ДОТС ҳоло дар 150 мамлакати ҷаҳон фаъолият менамояд. Дар доираи ин барнома бештар аз ними аҳолии ҷаҳон муоина карда шудаанд.

ДОТС дар Ӯзбекистон аз соли 1999 бо ташаббуси ҳукумат ва кӯмаки машваратӣ-моддӣ ва техникии созмонҳои байналмилалӣ ба кор пардохтааст. Ин барномаи васеъ ва густурдае мебошад, ки шаклҳои сирояти силро мушаххас менамояд.

Набояд фаромӯш кард, ки майзадагӣ, гуруснагӣ, нашъамандӣ, беэътиборӣ ба авзои худ, бехабарӣ аз манбаъву маншаи ангезиши амроз аз омилҳои мусоидгари сил мебошанд. Ва баъзан он дар қиёфаи нишонаҳои зуком, камхунӣ, диққи нафас ибтидо мегирад, ки зоҳиран касро беэътибор месозад.

Т.ИКРОМОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Шаҳри ёрону хоки меҳрубонон

Онеро, ки мехоҳам дар бораи ҳунараш сухан гӯям, хеле барвақт, ҳанӯз замони донишҷӯ буданам хуб мешинохтам. Шеърҳояш, дар матбуот чоп мешуд ва ҳамсараш, ки Светахонум дар курси 4-ум мехонд, аксарият донишҷӯён ӯро бо лутф «шоирпошо» мегуфтанд. Минбаъд дар давоми солҳо унсияти ман бо ин мард бештар шуд. Қабл аз ҳама хислатҳои неки инсониаш ва хабардориаш аз адабу фарҳанг маро сӯи ӯ ҷазб кард ва ин алоқамандӣ то имрӯз кам намешавад.

Салим Кенҷа нахустин шеърҳояшро ҳанӯз замони донишомӯзи омӯзишгоҳи педагогӣ буданаш тахти роҳбарии устодонаш Абдусалом Деҳотӣ ва Тӯрақул Зеҳнӣ дар матбуот ба табъ расондааст. Баъдтар вақте ки толибилми факултаи филологияи тоҷик ва ӯзбеки Донишгоҳи давлатии Самарқанд буд, бештар шеър мегуфт ва дар матбуоти Ӯзбекистону Тоҷикистон нашр мекард. Ман он солҳо баъди шеърҳояшро дар рӯзномаҳои «Ҳақиқати Ӯзбекистон», «Пионери Тоҷикистон», «Садои Шарқ», «Машъал» ва ғайра хондан, шодӣ мекардам, ки дар шаҳри мо шоире ба камол мерасад.

Он солҳо Салим Кенҷа аксаран шеърҳои тақвимӣ мегуфт. Яъне бо фаро расидан ё дар арафаи маъракае шеъри ӯ дар матбуот чоп мешуд. Ростӣ, ин ба ман маъқул набуд. Бисёр мехостам Салим Кенҷа шеъре ҳамқади вақту фазову макони зиндагиаш бигӯяд. Хушбахтона, чунин ҳам шуд. Нахустин маҷмӯаи ӯ «Сайқали дил» аллакай аз шеъри ҷадвалӣ фаротар рафт. Шеъри ин маҷмӯа ҳам аз назари мавзӯъу мундариҷа, шакли шеърӣ ва ҳам ҳунари гӯяндагӣ тафовут доштанд. Аз маҷрои умумии инкишофи шеъри тоҷикӣ ҷудо набуданд. Инак, баъди гузашти солҳо китоби дуввуми ӯ «Садои Самарқанд» ба чоп расид, ки ашъори тозаи дар солҳои мухталиф навиштаи шоирро фаро мегирифт. Китоби аввал ва сонии Салим Кенҷаро гардон-гардон мехонам. Садои дили ӯро ҳамчун садои дили онҳое мешиносам, ки роҳи мустақимашро дар зиндагӣ хеле барвақт ҳамвор сохта, солҳост, ки ҳам бо фаъолияти омӯзгорию рӯзноманигорӣ, наттоқӣ ва ҳам шоирӣ равшангари дилу дидаҳост. Вай номзади илми педагогӣ буда, фаъолияташро аз омӯзгорӣ дар мактаби миёна оғоз карда, баъд дар радиои вилоятӣ заҳмат кашида, солҳо ба баъд дар макотиби олии Самарқанд омӯзгорӣ кардааст.

Китоби шеърҳояшро саҳифагардон мекунам. Нақши зиндагии пурзаҳмат ва босамари ӯ паси ҳар сатри шеъраш рушан ба назар мерасад. Шеърҳояш садои дили ҷӯянда, ёбанда ва шодкоми саҳифабахшон аст. Ҷӯяндагиву ёбандагии шоирро мо қабл аз ҳама дар шеърҳои ба Самарқанд бахшидааш равшан мебинем. Мебинем, ки вай чӣ гуна муҳаббати фарзандиашро ба сари ин шаҳри қадиму азизу азим барҷош медиҳад.

Масалан, дар шеъри «Самарқанди ман» аз зебоиҳои ин шаҳри шукӯҳманд, ки воқиан ҳам метавонад боиси ифтихор бошад, сухан мегӯяд. Дар ҳар мисраъ суханҳо ва тавсифҳое меҷӯяд, ки хоси шукӯҳи шаҳомати ин шаҳр ҳастанд. Шеърро хонда ба самимияти гуфтор, хоса байтҳои зер бовар мекунем:

Аё боғшаҳри азизу куҳан,
Фидои ту бодо маро
ҷону тан.
Ҳаёту мамотам ту,
оре, туӣ,
Самарқанди ман, буду
нобуди ман.

Ғазали «Фарзанди Самарқанд» низ меҳрномаи ӯро комил месозад. Дар ин ғазал, ки шоирона гуфта шудааст, чеҳраи маънавию қудсии ин шаҳри мунаввару мукаррам паси сатрҳо шаъшаъапошӣ мекунад ва месазад, ки хонандаи шеъри Салим ҳамроҳи ӯ ва аз ҷониби ӯ байти мақтаи ифтихорӣ хонад:

Ба ҷӯш ояд дилам чун
чашмасорон,
Зи ҳар як рӯзи хурсанди
Самарқанд.

Салим Кенҷа дар силсилаи шеърҳои «Меҳрнома» чеҳраи таърихии «шаҳри ҷонаш»-ро бо камоли меҳр ва масъулият офаридааст. Мо атрибутҳои хоси ин шаҳри суннатиро дар шеъри ӯ дармеёбем. Мебинем, ки шоир бисёр мехоҳад ёди Самарқанди куҳанро бо Самарқанди кунунӣ даромезад ва онро дар дили муосирон зинда созад.

Дар оғози маҷмӯа профессор Садрӣ Саъдиев гуфтааст, ки «...аз забон шоири Самарқанд буданаш аён аст, зеро ҳам дар маҷмӯаи аввалин ва ҳам дар маҷмӯаи ҳозира калимаю ифодаҳои гуфтугӯйии мардуми Самарқандро кор фармуда тавонистааст. Вале забонаш ҳаргиз шевагӣ нест». Ин мулоҳизаи комилан дуруст аст ва танҳо ба шеъри Салим Кенҷа дахл надорад.

Салим Кенҷа низ чун ҳамқаламони дигараш дар солҳои душвор ин анъанаро зинда дошт ва воқеан ҳам шеъри хоси самарқандӣ гуфт. Нигоҳаш ба бурҷу борои «шаҳри ҷон»-аш шоирона ва хос аст. Ӯ дар Самарқанд чизеро мебинад, мешиносад ва арҷ медиҳад, ки на ҳар кас онро дида метавонад. Дар ҳамин мақтаъ, вақте ки ба Регистон менигарад, дидааш «пур мешавад аз рангҳо» ва шеъри «Регистон» аз ҳамин гуна рангҳои шоирона моломол аст. Нигоҳи шоиронааш аз миёни садҳо тасвири хурду бузург манзараи чашмафрӯзи шоиронаеро дармеёбад, ки ин аст:

Акс гардад ҳамчу
дар оинае,
Партави хуршед
рӯи сангҳо.

Салим Кенҷа, ба назари ман, шеърҳои маҷмӯаро шартан ба тақозои мавзӯъву мундариҷа ба қисматҳо ҷудо карда, «Модарнома», «Падарнома» ва ғайра унвон гузоштааст. Дар маҷмӯъ ашъори ӯ муҳаббатнома ва достони меҳру ҳақшиносии ӯ дар баробари ватан, модар, падар, муҳите, ки бо он алоқаманд будааст, ёрони ҳамроҳ ва ғайра. Аз ин ҷиҳат қисматеро аз дигар ҷудо наметавон кард. Ҳамчунон ки дар мисоли шеърҳои ба Самарқанд бахшидаи шоир дидем, модарномаи ӯ низ суруди маҳрамона набуда, дардҳо ва ормонҳои иҷтимоиву миллӣ дорад. Масалан, ба ин байти шеъри «Модари тоҷик» таваҷҷӯҳ кунед:

Бигуфтӣ, марҳами ҷон
мешавад доруи Синоям,
Фузун шуд ҳасратат аз
дарди Сино, модари
тоҷик.

Ва ё

Паси сар карда як олам
аламро зиндагӣ созӣ,
Ту ҳам мисли
Самарқанду Бухоро
модари тоҷик.

Шеъри «Турнаҳои баҳор» низ моломол аз нигоҳи поки шоирона аст, ки хоси наврасон мебошад. Ин аст, ки раддаи турнаҳо дар нигоҳаш арғамчин мешавад, ҳалқа мешавад ва аз ҳалқаҳои зиндагӣ ёдоваранд. Шоир дар ин замина аз қисмати турнаҳо хавотир мешавад ва андозаи андешаи ӯро бо дар паҳлӯяш будани модар чен кардан мумкин аст, ки воқеан ҳам шоирона дидану шоирона андешидан мебошад.

Шеърҳои «Рафтӣ аз дунё баҳорон...», «Кӯҳворӣ, модарам»,

«Аллаи модар», «Меҳри модар», «Илтиҷо» ва ғайра аз ягон ҷиҳат чеҳраи маънавии модарро дар шеъри ӯ комил месозанд. Муҳим он аст, ки тасаввуроти шоиронаи ӯ дар бораи модар аз воқеият ҷудо нест. Нақши сарнавишт ва азобу роҳатҳои эҳдо кардаи онро мо аз чеҳраи модари шеъри ӯ равшан мехонем ва ҳасрати ӯро ба дил қарин мешиносем, зеро марҳами захмҳои қисмати инсонист:

Эй Салим гарчи
расидам то балоғат
бепадар,
Модарам буд ҳам
падар, ҳам хоҳарам,
ҳам додарам...

Достони самимӣ ва саршор аз муҳаббати ӯро нисбат ба модар манзумаи «Чароғи падар» комил месозад. Ин манзума ба мо ятимии ӯ, ранҷҳои модар, марги нобаҳангоми падар, қалбҳои шикастаю армонҳои ношикаста, баҳору хазони зиндагӣ, гумкардаву ёфтаҳо нақл мекунад. Ба ҷиҳати он ки шоир сарнавишти модар, падар ва худро дар партави воқеияти сарнавиштсоз санҷидааст, ҳар чи ӯ мегӯяд танҳо ба ӯ тааллуқ надорад. Дарди шоир ба дили мо низ кӯч мебандад, қаҳрамони лирикии ӯ хонандаро низ аз паси худ то мазҳари қадршиносиву одамгарӣ ва худсозӣ роҳнамоӣ хоҳад кард.

Салим Кенҷа дилрезаҳои шеърашро зери унвони «Дилнома» фароҳам оварда, хонандаро ба ин васила ба худшиносӣ, халқпарварӣ, фарҳангписандӣ ва шинохтани ҳаққи халқу миллат фаро мехонад, ки, мутаассифона, дар бораи ҳамаи ин шеърҳо ин ҷо фурсати сухан гуфтан надорам.

Ҷумъақул ҲАМРОЕВ,
устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишери Навоӣ, номзади илми филология, дотсент.

Дар Ӯзбекистон тайёр шудааст

Ба моли худӣ ҷӣ расад!

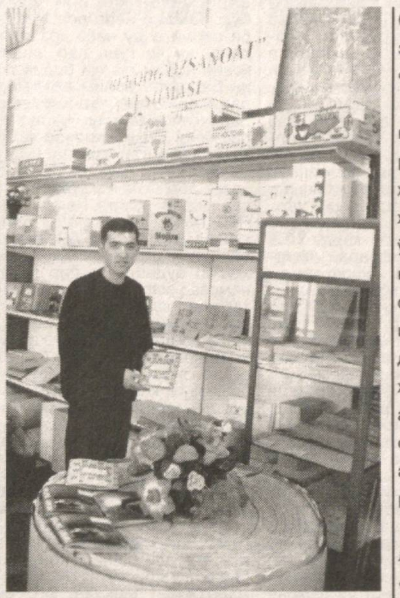

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов дар маҷлиси Девони Вазирон бахшида ба натиҷаҳои тараққиёти иҷтимоиву иқтисодии ҷумҳурият дар соли 2002 ва вазифаҳои навбатии амиқгардонии ислоҳот дар соли 2003 корхонаҳои ҷумҳуриятро дар ин бобат сахт танқид карданд, ки оиди моломол кардани бозори дохила, бо маҳсулот, алалхусус маҳсулоти ғайриозуқавӣ таъмин кардани он саҳми муносиб намегузоранд. Аз ҳамин сабаб бозорҳоямонро молҳои бадсифати воридотӣ ишғол намудааст, ки нисбатан қиммат буда, ба ҷайби харидорони мо гарон меафтаду дар айни замон молофарандагони берун аз ҳудуди ҷумҳуриятро рағбатнок месозад.

Президентамон дар ҳамин маҷлис зикр намуданд: мо ӯҳдадор ҳастем, ки дар бозори дохилиамон шароити заруриро фароҳам оварем, то ки молистеҳсолкунандагони худамон бештар маҳсули дасти худро фурӯшанд ва имкониятеро фароҳам оварем, то ки дар ҳудуди худамон тайёр кардани маҳсулот таъмин гардаду бо ҳамин онро фурӯшем. Дар он сурат он ҳам ба фоидаи мардум ва ҳам ҷамъият мегардид. Танҳо аз ҳамин ҳисоб одамонро бо кор таъмин кардан, муаммои бароямон мураккаб—бекориро ҳаллу фасл кардан мумкин аст. Танҳо бо ҳамин роҳ аз ҷомеаи ҷаҳонӣ ва аз бозори ҷаҳонӣ барои худ ҷои муносиб ёфта метавонем.

Аз ин фикрҳои танқидонаи сарвари давлатамон кормандони Иттиҳодияи саҳҳомии «Ӯзбекқоғазсаноат» ва ҷамъияти масъулияташ маҳдуди «Фабрикаи чарчинвории «Орзу»-и Тошканд» хулосаи даркорӣ барореарда, дар бобати тайёр кардани маҳсулоти гуногуну сермасрифу хушсифат саҳми калон мегузоранд. Аз имкониятҳои дохила ва ашёи хоми маҳаллӣ моҳирона истифода бурда мешавад. Аз ҳамин сабаб арзиши маҳсулот арзонтару сифаташ торафт беҳтар мегардад. Дар айни замон барои фурӯшу хабардор сохтани ташкилотҳои савдову субектҳои соҳибкории хурду миёна онҳо мунтазам ярмаркаву намоишгоҳҳои худро мегузоранд, мағозаҳои фирмагии хешро ташкил менамоянд.

Дар суратҳо: 1. *Фурӯшанда-мушовири Иттиҳодияи «Ӯзбекқоғозсаноат»* ***Камолиддин Тоҷиев*** *намунаҳои маҳсулотро намоиш медиҳад.* **2.** Фурӯшанда-мушовири фабрикаи «Орзу» **Нигора Обидова.**

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Ҷоми қаҳрамонони Осиё

Барои унвони беҳтарин тими Осиё

Маълум аст, ки ҳар сол тимҳои қаҳрамони мамлакатҳои қитъаи Осиё барои муайян кардани ҷамоаи аз ҳама пурқувватн Осиё байни худ дар гурӯҳҳо вохӯрда, чор тими беҳтарин баъд барои ба даст овардани унвони тими беҳтарин қувва меозмоянд. Ва бояд тазаккур дод, ки дар ин мусобиқаҳо ду тими Ӯзбекистон—«Нефтчӣ» (Фарғона) ва «Насаф» (Қаршӣ) ҳам дар солҳои мухталиф иштирок намуда, дар вохӯриҳои ҳалкунанда суст бозӣ карда, хотири мухлисони худро шод гардонда натавонистанд.

Охири соли гузашта ба қоидаи ин мусобиқаҳо навгонӣ дохил карда шуд ва «Пахтакор» ҳамчун ҷоизадори Ҷоми булӯрин ва «Нефтчӣ» ҳамчун қаҳрамони Ӯзбекистон дар соли 2001 дар ин ҳарбу зарб иштирок намуданд. Вале омад аз «Нефтчӣ» рӯ гардонд ва натиҷаҳои вохӯрӣ бо тими «Истиқлол»-и Теҳрон аз ҳуқуқи иштирок дар мусобиқаҳои минбаъда маҳрум гардонд. Вале «Пахтакор» ҳамчун қаҳрамони соли гузашта ва соҳиби Ҷоми булӯрини Ӯзбекистон хуб баромад карда, дар мусобиқаҳои ҳалкунандаи гурӯҳӣ, ки дар Тошканд ба амал омаданд, се тим рақибони худ—«Пирӯзӣ»-и Эрон, «Ал-Талаба»-и Ироқ ва «Нисо»-и Туркманистонро мағлуб сохта, бо нӯҳ хол соҳиби ҷои якум гардид ва ҳуқуқи дар ҳарбу зарби минбаъда иштирок намуданро барои унвони тими беҳтарини Осиё ба даст овард. Акнун ба «Пахтакор» лозим меояд, ки бо тими «Бек Теро»-и Таиланд ду маротиба вохӯрда, ба чӣ қодир буданашро намоиш диҳад. Мусобиқаи аввал 9 апрел дар Таиланд—шаҳри Бангкок ба амал меояд. Вохӯрии ҷавобӣ бошад, 22 апрел дар шаҳри Тошканд ба амал меояд.

Дар мусобиқаи дигар бошад, тимҳои «Далян» (Чин) ва «Ал-Айн»-и Аморатҳои Муттаҳидаи Араб бо ҳам вомехӯранд. Рӯбарӯшавии аввалини онҳо дирӯз ба амал омад.

Ғолибони ин ҷуфтҳо аз рӯи натиҷаҳои ду вохӯрӣ бо ҳам рӯ ба рӯ гардида, барои ба даст овардани унвони Тими беҳтарини Осиё мубориза мебаранд.

Ба тими дӯстдоштаамон «Пахтакор» дар ин мусобиқаҳо ва рафти тамоми вохӯриҳо дар мусобиқоти дувоздаҳуми ҷумҳурият аз рӯи футбол бурдбориҳоро таманно дорем. Чунки таркиби тим аз бозингарони болаёқат сарпур гардидааст ва онҳо оиди фатҳи қуллаҳои пешгузошта қобиланд ва инро рафти ду давраи аввали мусобиқоти ҷумҳурият аз рӯи футбол намоиш дод. «Пахтакор» дар ҳамаи чор вохӯрӣ ғолиб омада, алҳол пешсафи мусобиқа аст.

(Хабарнигори мо).

Дар ҳузури донишҷӯён

Дар Ӯзбекистони ҷавон ҳанӯз дар ҳамгароӣ бо хориҷи кишвар дар бобати табодули ахбор ва азхуд намудани таҷрибаи ҳамдигар кори нав мебошад. Барои ҳамин ҳам сӯҳбат ва маърӯзаи ҳар як журналист ва мутахассис воқеаи алоҳида дар синфхонаҳо мебошанд.

Чунин сӯҳбату мулоқотҳо барои риштаи журналистони Донишгоҳи миллии Ӯзбекистон низ солҳои охир ба ҳукми анъана даромадааст.

Дар ҳузури донишҷӯён ва устодони факулта ин дафъа мушовири матбуотии сафоратхонаи Миср дар Ӯзбекистон Муҳаммад Ассаид Алқутайшӣ буд, ки аз хусуси матбуоти Миср ва хусусан қадамҳои пешбарандаи он дар бист соли охир нақл намуд.

Бино ба суханони мушовири ин сафоратхона, Миср на танҳо дар Африқо, балки дар минтақаи Ховари Наздик ва Осиё низ дар бобати рушду тараққиёти расонаҳои хабарии барқӣ ва чопӣ аз кишварҳои назаррас мебошад.

М. АБДУЛЛОЕВ.

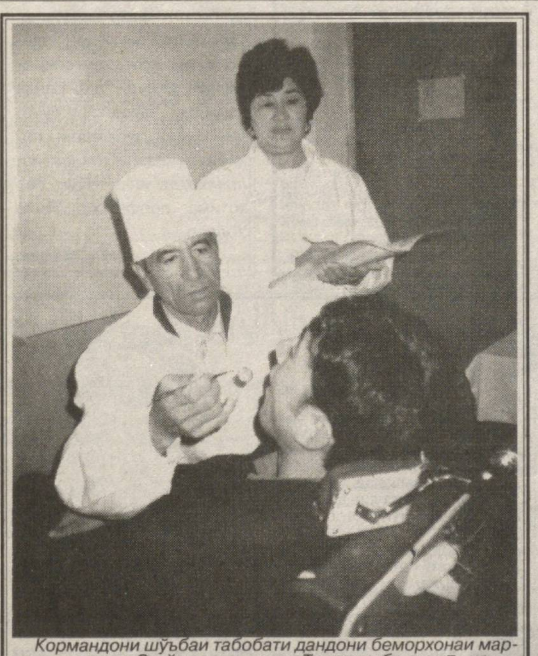

Кормандони шӯъбаи табобати дандони беморхонаи марказии ноҳияи Оққӯрғони вилояти Тошканд ба аҳолӣ хизмати намунавӣ мерасонанд. Алалхусус дардмандон аз хизмати духтури дандон ***Саид Ӯринбоев****, ки собиқаи 24-солаи корӣ дорад ва ҳамшираи шафқат* ***Гулнора Эгамбердиева*** *мамнун будани худро изҳор мекунанд.*

Дар сурат: С.Ӯринбоев ва **Г.Эгамбердиева** ҳангоми муоинаи бемор.

Аксбардор: Ҳусанбой АВВАЛОВ.

Дасти мадад дароз мекунанд

Дар Кӯқанди кӯҳан анъанаи хубе идомаи худро меёбад. Ба сағирон, оилаҳои камбисот, собиқадорони ҷангу меҳнат, тарбиятгирандагони хонаҳои меҳрубонӣ ва куҳансолон дасти мадад дароз карда мешавад. Дар ин кор ба ғайр аз ташкилотҳои давлатӣ ҷамоаҳои бисёр, муассисаву ташкилотҳои ғайридавлатӣ, бунёду хазинаҳо, тадбиргарон, субектҳои соҳибкории хурду миёна иштирок мекунанд.

Ба назди коркунон ва тарбиягирандагони хонаи рақами 12-уми меҳрубонии шаҳр васоятгарон тез-тез ташриф меоваранд. Ҳар гуна шиdравор, озуқа, тӯҳфаҳои қиматбаҳо, либосу пойафзол ва маводи таъиноти маиширо бештар оварда, ҳадя мекунанд. Азбаски дар хонаи меҳрубонии мазкур дар бобати тозаву пок кардани ашёи хобу хез ва оббозӣ кунондани бачагон як қатор муаммоҳо ҷой дошт, барои ҳаллу фасли он аҳли Ҷамъияти саҳҳомии «Кӯқон ёғи» дасти мадад дароз намуданд ва қарор доданд, ки аз ҳисоби маблағи худ ҳаммому хонаи либосшӯиро сохта медиҳанд. Сохтмони ин обектҳо дар арафаи ба анҷомрасист. Дар айни замон коркунони ҷамъият ба бачагон бисёр либосу пойафзолро ҳадя намуданд.

Ва аз ҷамъияти мазкур чил дигар ҷамоаи меҳнатии шаҳри Кӯқанд ибрат гирифта, ба ин ҳаракат ҳамроҳ гардиданд. Дар байни онҳо ҷамоаҳои заводҳои рақами якуму дуюми нон, заводи машрубот, фирмаи «Обидхон» низ ҳастанд. Аз ҳисоби маблағи онҳо ҳудуд ва биноҳои хонаҳои меҳрубонӣ тармиму обод гардонда мешаванд.

К.МУҲИДДИНОВ.

Олами садранг

Ифодагари хотироти падар

Александр Дюмаро мо ҳамчун нависандаи машҳур ва романнавис мешиносем. Вале оё ягон маротиба мароқ зоҳир кардаем, ки ӯ ин қадар қиссаҳои аҷибу шавқовар ва воқеаҳои таъсирбахшро аз куҷо гирифтааст у чӣ тавр ба он обу ранги бадеӣ додааст.

Сарчашмаҳо маълум мекунанд, ки Александр Дюма дар асарҳояш аксар вақт хотираҳои падари худро иншо кардааст, ки дар давраи ҳукмронии Наполеон Бонапарт то дараҷаи ёвари император рафта расида будааст.

Сарчашмаҳо маълум мекунанд, ки падари Дюма хизматро дар сафи лашкар аз аскари қаторӣ оғоз намудааст. Вай қадбаланду пурқувват буд. Аз ҳамин сабаб ягон асп ба вай тоқат карда наметавонист. Чунки вай дар саисхона баъзан бо кӯмаки норбон ба боло баромада, аспро бо ду пояш «буғӣ» мекард ва ҷонвор бо як душвории калоне аз ӯ раҳоӣ меёфт. Ҳатто ангуштони худро ба сӯрохии мили милтиқ андохта, онро бардошта мегашт.

Дар яке аз набардҳо вай бо як взводи душман танҳо ба танҳо ҷанг карда, то омадани ҳамрақонаш пулро аз даст надода будааст. Баъди ин воқеа ҳамроқон ҳурмату эҳтироми ӯро ба ҷояш монданд. Ҳатто лақаби Баядрро ба вай муносиб донистанд. Император Наполеон ҳам ба вай мароқ зоҳир намуда, ба вай ҳатто унвони генералро муносиб дониста, ёвари худ таъин кардааст.

Вале як хислати Дюмаи калонӣ ба Наполеон намефорид. Вай суханони ҳақро рӯирост мегуфт. Ҳангоми сафари Наполеон ба Миср ӯ ба вай нодуруст будани рафторашро гуфту ба бало монд. Ҳатто ба фармони куштани ӯ имзо гузоштанӣ ҳам буд. Вале Наполеон ӯро аз вазифаи ёвари император озод карда, ба Фаронса фиристод. Дар роҳ ба австриягиён асир афтод. Ба вай заҳр доданд. Вале намурд. Каме чашмонаш хираву гӯшаш кар шуда, ба маъвояш баргашт. Ва ӯ баъди чанд сол аз қашшоқӣ ҷон дод. Император ҳатто нафақаи ба генералҳо медодаро ҳам аз вай дареғ дошт. Бо ҳамин Дюмаи калонӣ ба қашшоқӣ маҳкум гардида, яке аз рӯзҳо ҷон дод. Писари ӯ Александр ҳангоми дафни падар ба коре даст зад, ки онро муаррихон санаи фаромӯшнопазир тавзеҳ додаанд. Пайвандон сабаби марги ӯро аз Парвардигор гӯён тавзеҳ доданд ва Дюмаи кӯдак милтиқро ба даст гирифта, ба осмон тир парронду гӯё қасди падарашро аз Парвардигор гирифт.

Ва ин қабил ҳодисаҳо ва нақлҳои падару пайвандон ба вай имкон дод, ки ӯ машҳури ҷаҳон гардад, асарҳои сершумор иншо кунаду ҳаёти қашшоқонаи аҳли байташро то андозае ба шукуфонӣ мубаддал созад...

Аз нав ба дунё омадан

Дар таърих бори аввал мутахассиси криминолог ҳаракат намуд, ки оид ба аз нав ба дунё омадани одам тадқиқот пеш бурда, хулосаи худро ба ҳукми умум пешкаш кунад. Вай Викрам Раҷ Синг Часхан буда, оиди хулосаҳои илмии худ аҳли анҷумани криминологҳои ҳиндро бохабар сохт. Таъкид намуд, ки вай чандин куҳансолони барвақт фавтидаи музофоти Чаланхорро тадқиқ намуда, дар дигар деҳа чун кӯдак ба дунё омадани онҳоро аз рӯи ҳусни хаташон муайян кардааст. Чунки дастхати фавтидагон ва тавлидёфтагон баъди чандин вақт ҳамчун себи дукафон монанд будаанд.

Тарҷит Синг баробари ба синни шаш қадам мондан ҳаловати аҳли байтро бо ҳикояҳои хеш вайрон кард. Номи аслиаш Сатнам Синг , падараш Чот Сингх, дар деҳаи Чакчела умр ба сар бурданаш, дар деҳаи Ниҳалвал таҳсил гирифтанаш ва яке аз рӯзҳо ҳамроҳи дӯсташ Саквиндер Сингх аз мактаб омаданаш ӯро мотосикл заданашу баъди ду рӯз аз ҳаёт чашм пӯшиданашро баён кард. Гуфт, ки дар даст ҳамон вақт ду китобу 30 рупӣ пул дошт.

Падараш Ранҷит Сингх ба деҳаи ҳамсоя омада, тамоми воқеа дар ҳақиқат рухдодаашро фаҳмида, ҳангу манг шуда монд. Ҳатто ду китобу 30 рупии аз фарзанд хотирамондаро муоина карда, ба оби чашмони модари ӯ шарик гашт.

Баъди чанд рӯз падару модари ҳақиқии Тарҷит омада, ӯро муоина мекунанд ва чун ду себи дукафон будани ӯро ба фарзанди раҳматиашон тасдиқ мекунанд. Суратеро ҳам нишон медиҳанд. Тарҷит, яъне Сатнам аз сурат суроби худро меёбаду баъзе воқеаҳоро ба хотир меоварду ҳамагонро дар ҳайрат мегузорад. Зеро вай соҳиби моторолleри боиси марг шуданашро ҳам гуфта медиҳад. Аз он ҷумла, вай таъкид мекунад, ки пеш аз маргаш ӯ аз дӯкони деҳаи Чархан ба ивази се рупия насия чизе гирифта буду онро дӯкондор ба дафтараш иншо кардааст. Ва ин далел низ тасдиқи худро меёбад. Ба дӯкондор пули онро медиҳад. Ва охири оқибат ҳусни хати ӯро ба дафтарҳои Сатнам Сингхи собиқ муқоиса карда, ангушти ҳайрат газиданд. Онҳо ба ҳам монанд буданд. Зеро криминалистон таъкид мекунанд, ки дар таърих то ҳол дастхати ду кас ба ҳам монанд нашудааст ва нахоҳад шуд.

Боз як далел. Тарҷити кунунӣ азбаски аз оилаи қашшоқ аст, ба мактаб намеравад. Вале ӯро омӯзгорон имтиҳон карда, дар бобати донистани забони инглисӣ ҳамто надоштанашро зикр намуданд.

Ва омӯзгори мактаб тасдиқ намуд, ки ҳақиқатан Сатнам Сингх дар мактаб аз забони инглисӣ мудом баҳои аъло гирифтааст.

Тарҷит алҳол бо оилаи нави худ ҳаёт ба сар мебарад. Собиқ волидонаш нисбатан сарватманданд. Вале онҳо ба ӯ даъвои волидайнӣ намекунанд.

Ва ин хабар дар Ҳиндустон паҳн гардида, боиси овозаву дарвозаҳои зиёде мегардад ва олимон танҳо ба фикрҳои Викрам Сингх Чаохан ҳамроҳ гашта, ба аз нав ба дунё омадани инсон бо назари эътимод нигоҳ мекунанд.

Одам-локатор

Дар Порт Луид ҳавои соф ҳукмрон буд. Боттинӣ ин манзараро муоина карда, ба сарвари идораш гуфт:

—Киштиҳо наменамоянд. Шояд баъди ду-се рӯз оянд. Вале як ҳафта гузашту аз киштиҳо ному нишоне пайдо нагардид. Дигарон Боттинороро масхара карданд. Вале баъди нӯҳ рӯз киштиҳо ба бандаргоҳ расида омаданд. Таъкид намуданд, ки ба бандаргоҳ наздик омаданд, вале қуввае онҳоро боздошт ва қариб ҳафт рӯз аз ҷо наҷунбиданд. Сарвари идора ба қобилияти Боттино қоил гардид.

Хӯш, Боттино кӣ буд? Номаш Этен буда, соли 1793 дида ба дунё кушода, соли 1813 вафот кардааст. Ӯ як қобилияти фавқулодда дошт. Кай бо чӣ ба бандаргоҳ ворид гаштани киштиҳоро пешакӣ баён месохт. Аз 24-солагӣ ба сифати муҳандис кор карда, дар ин бобат қобилияти фавқулодда доштанашро борҳо намоиш додааст ва аз ин рӯ ба вай лақаби «одам-локатор»-ро муносиб дониста будаанд. Чунки дар уфқ пайдо шудани киштӣ ва бору молу мулки онро аниқ пешакӣ гуфта медод. Ӯро баъди озмун ба флоти ҳарбии Фаронса ба кор гирифтанд. Чунки ӯ аз хусуси киштиҳое, ки аз бандар 300-600 мил дур меистоданд, маълумоти аниқ медод ва муддате нагузашта онҳо тасдиқи худро пайдо мекарданд.

Аз соли 1778 то соли 1782 ӯ аз хусуси 500 киштӣ пешакӣ башоратҳои худро баён карда, ба таҳсини умум сазовор шуд.

Дере нагузашта ӯ барои ин кароматҳояш ҳақ талаб намуд. Вале надоданду ба Фаронса гуселониданд. Ва ҳини сафар аз бандари Порт Луида то Фаронса ба 50 киштӣ ва се ҷазира рӯ ба рӯ омаданашро пешакӣ гуфта, ҳайрати капитани киштиро афзун гардонд. Азбаски ба вай дар Фаронса диққату эътибори зарурӣ зоҳир нагардид, аз пушти ин башоратҳояш зиндагониро ба роҳ монд. Яъне дар рӯзномаҳо пешгӯиҳои худро гуфтаву баъди тасдиқ гардиданаш ҳақи зиёд гирифтааст. Ба қобилияти ӯ инглисҳо мароқ зоҳир намуданд ва муносиб тақдир карданд. Чанд шогирдонро ба воя расонд ва дар охири умраш ҳаёти қашшоқонаро ба сар бурда, бо ҳамин истеъдоди ноёбашро ҳамроҳи худ ба гӯр бурд.

(Аз рӯи хабарҳои Интернет ва воситаҳои мухталифи ахбори оммавӣ тарҷума ва таҳия гардидааст).

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдикулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 303
Теъдоди чоп 2000. 1 2 3 4 5 6

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: Т.ТӮХТАЕВ.
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.